

Kahan

Druhý nejlepší radniční
zpravodaj v ČR*

8 | ROZHOVOR O ODPADECH

Každý můžeme předcházet
vzniku odpadu

10 | ZMĚNY V PŘÍBRAMSKÉ DOPRAVĚ

Během roku čekají Příbram
další novinky v parkování

24 | VÝLET NA CHOCHOLATOU SKÁLU

Navštivte významnou brdskou
geologickou lokalitu

Do čeho bude letos Příbram investovat

Reality Pintner
odřekeno 30.2.1990

Ryze česká rodinná realitní kancelář
34 let v Příbrami

TRADICE – JISTOTA – KOREKTNOST

Výběr z nabídky:

Prodej knížecího loveckého dvorce s pozemkem 5.804 m² u Kosovy Hory. ENB: G.
Cena: 10,8 mil. Kč

Prodej podsklepeného RD s bytem 5+1 s příslušenstvím, dvougaráží v Příbrami II na pozemku 1.423 m². PENB ve zpracování, zatím ENB: G.
Cena: 10,9 mil. Kč

Pronájem pěkné zděné a suché garáže přímo za Korunou v Příbrami IV, Březnická ul.
Cena: 1800 Kč/měsíc

Pronájem garáže v Příbrami IV, ul. Anenská. Garáž má nová ocelová vrata.
Cena: 1.500 Kč/měsíc

*Svěťte nám i Vy klíče od Vaší nemovitosti a my Vám ji dobře prodáme
Zavolejte, přijedeme...*

tel. +420 318 630 850, 602 607 982

Dlouhá 90, Příbram III, druhý dům pod Svatohorskými schody (vchod do dvora)
www.realitypintner.cz, info@realitypintner.cz

PŘÍBRAM

VEPŘOVÉ HODY NA NOVÁKU

PŘIJĎTE NA PRDELAČKU, JITRNIČKY, JELÍTKA, TLAČENKY, ZABIJAČKOVÝ GULÁŠ, ŠKVARKOVÉ PLACKY, VDOLKY, DVOJTIHDNÉ KOLÁČE, PAŠTIKY, VEPŘOVÉ SÁDLO VE SKLE NA DOMA. PŘIPRAVEN BUDE BOHATÝ HUDEBNÍ PROGRAM A VYHŘÍVANÉ STANY.

SOBOTA
10.2.
10:00 - 17:00
VSTUP ZDARMA

**AREÁL NOVÝ RYBNÍK
V PŘÍBRAMI**

SPORTOVNÍ ZAŘÍZENÍ MĚSTA PŘÍBRAM | SoZaM BISTRO | MĚSTO PŘÍBRAM | MĚSTSKÝ ÚŘED PŘÍBRAM | MĚSTSKÝ STADIÓN PŘÍBRAM | MĚSTSKÝ STADIÓN PŘÍBRAM

60KM OD VÁS

A ZVÍŘECÍ
KREMATORIUM Strakonice

KREMATORIUM STRAKONICE

Heydukova 1644

Rozloučení i kremace v jednom místě
v nově vybudovaném objektu

ZVÍŘECÍ KREMATORIUM

telefon nonstop 24 / 7
+420 797 605 555

Určitě navštivte naše stránky
akrematorium.cz

Kino Estráda Děčko

Kulturák online

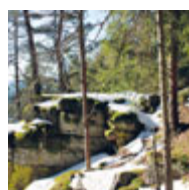
SKENUJ A SLEDUJ

Kulturní dům Příbram

OBSAH ČÍSLA

- 6** PŘÍBRAM CHCE LETOS VYSOUTĚŽIT INVESTICE A OPRAVY ZA STAMILIONY KORUN
- 8** KAŽDÝ MŮŽEME PŘEDCHÁZET VZNIKU ODPADU A PODPOŘIT JEHO OPĚTOVNÉ VYUŽITÍ
- 9** V ROCE 2022 VYPRODUKOVALA PŘÍBRAM 12 139 TUN ODPADU
- 10** BĚHEM ROKU ČEKAJÍ PŘÍBRAM DALŠÍ NOVINKY V PARKOVÁNÍ
- 21** PETRA PALUSOVÁ: ZE STROMŮ ČERPÁM STABILITU, SÍLU A BEZPEČÍ
- 24** CHOCHOLATÁ SKÁLA: VÝZNAMNÁ BRDSKÁ GEOLOGICKÁ LOKALITA

INVESTICE NEJSOU JEN NA NAŠÍ STRANĚ

Za poslední roky se v našem městě změnilo mnohé. Když hovořím s lidmi, kteří tu třeba pár let nebyli a přijeli se do Příbrami po čase podívat, často mluví o tom, jak se město změnilo k nepoznání. Nám, kteří po zdejších ulicích bloumáme denně, to ani nepřijde. Máme něco, čemu se říká provozní slepota. Spíš si všímáme věci, které se nám nelíbí a ty, které jsou pěkné, bereme za samozřejmost.

A není to jenom radnice a její zaměstnanci, kdo má vliv na to, jak to u nás vypadá. Mně osobně se líbí opravené bytové domy na sídlištích. Oceňuji práci jednotlivých bytových společenství, která investují nemalé prostředky do toho, aby domy, ve kterých bydlí, byly nejenom energeticky efektivní, ale i krásné. Schválně, až půjdete někdy po sídlišti - po tom starém, nebo kolem Křížáků či přes Drkolnov, všimněte si, kolik domů má novou fasádu, nová okna, kolik domů se vylouplo do krásy. Obdobně oceňuji i postupně rekonstruované domy ve staré části města. Je to někdy opravdu radostný pohled.

Letošní rok bude na investice opět štědrý. Stojí před námi bezpočet projektů za stovky milionů. Peníze půjdou hlavně do infrastruktury - vodovody, vodojemy, kanalizace, veřejné osvětlení, mosty a lávky, ale i do veřejného prostoru. Čeká nás například rozsáhlá revitalizace oblasti ulice Jana Drdy nebo druhá etapa ulice Na Leštině. Naplánovány jsou i další investice do škol, do městských budov nebo třeba do úplně nového dopravního hřiště. Vše je důkladně promyšleno a naplánováno tak, aby na to byly peníze a aby projekty dávaly smysl pro rozvoj města.

Příbram se letos opět trochu posune k lepšímu, opět se trochu zmodernizuje a opět bude pro své občany o něco lepším místem k životu. Teším se na to.

Jan Konvalinka
starosta města Příbram

Příbram 2023 v číslech	4
Program na jarní prázdniny	5
Jak se mají chodci chovat na silnici	11
Půlmaraton se vrátí do centra města	12
Hornické muzeum Příbram opět přivítalo 100 000 platících návštěvníků	13
Možnosti pro výstavbu na Fantově louce jsou velmi omezené	16
Každý jazyk je prožitkem	18
Recitovala i pětadevadesátiletá paní Eliška	19
Mateřské školy o letních prázdninách	20
Galerie představuje maffisty, virtuální Ernestinum i plastiky Jiřího Kobra	21
Technické služby přijmou účetní, řidiče, techniky údržby nebo hrobníka	22
Na Padrťských pláních přibýlo dalších jedenáct tůní	25
Příběhy z Březového vrchu I.: Hormistr Hanns Sudtner	26
Jaké investice jsou potřeba	28
Nebytové prostory k pronájmu	30

*Městský zpravodaj Kahan byl v letech 2023 a 2022 v celostátním měřítku vyhodnocen jako druhý nejlepší zpravodaj v kategorii měst nad 10 000 obyvatel. Ocenění bylo uděleno spolkem Kvalikom. V minulosti Kahan jako nejlepší městský zpravodaj získal ocenění v letech 2016 a 2017. Soutěž tehdy vyhlašovaly Katedra politologie a evropských studií Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, Civipolis, Unives.eu, Angelus Aureus a Sdružení místních samospráv České republiky.

Kahan - Zpravodaj města Příbram, vychází 11x ročně, slouží k informování občanů města Příbram. **Vydává:** Město Příbram, Tyršova 108 (IČO: 00243132) pod registračním číslem Ministerstva kultury ČR E11726 v nákladu 15 400 výtisků. Do každé domácnosti v Příbrami je doručen 1 výtisk zdarma. **Místo vydání:** Městský úřad Příbram, Odbor komunikace a cestovního ruchu, Příbram I, Tyršova 108, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. **Příjem inzerce:** Odbor komunikace a cestovního ruchu, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. Za věcnou správnost článků odpovídají autoři. **Redakční rada:** Jan Konvalinka, Vladimír Karpíšek, Miroslav Peterka, Zuzana Kučerová, Eva Švehlová, Jaroslav Hodrment. **Šéfredaktor:** Stanislav D. Břeň. **Redakční uzávěrka** je první den předchozího měsíce. Další zprávy radnice na pribram.eu, kahan.pribram.eu nebo facebook.com/mestskyuradpribram. Distribuce tohoto čísla probíhá od 30. ledna do 5. února 2024. Foto na titulní straně: Eva Švehlová.

Angličtina na výbornou

Cesta, kterou žáci ušli, byla ovlivněna jejich aktivním přístupem, pílí, chutí na sobě pracovat a vzdělávat se i ve volném čase. Neméně důležitý byl jejich pozitivní přístup a bezprostřední komunikace a podpora ze strany vyučujících anglického jazyka. Velká gratulace zazněla z úst vyučujících, jež žáky ke zkouškám připravovaly, a také od ředitelky Kláry Karlíkové, která dětem certifikáty před Vánoci předávala a vyzdvihla jejich výborné výkony.

■ **Jana Žáková, Nikol Eliášová**
ZŠ Školní

Sedmým rokem mají žáci naší školy možnost připravovat se v průběhu školního roku k mezinárodním jazykovým zkouškám Cambridge English. V součinnosti s jazykovou školou Akcent International House Prague mohli žáci opět skládat zkoušky přímo na naší škole, a to 15. října 2023. Všech 42 žáků, jež se ke zkouškám přihlásilo, absolvovalo zkoušky úrovně Starters, Movers, A2 Key a B1 Preliminary na výbornou a patří jim velká pochvala.

Studenti ve firmách

Okresní hospodářská komora v Příbrami zjišťuje zájem místních základních škol a firem na vzájemné spolupráci. Ta by spočívala v možnosti uskutečnit exkurze do podnikových provozů pro žáky 8. a 9. tříd, kteří uvažují o studiu technických oborů. „Vedení hospodářské komory podporuje toto propojení, máme pocit, že je vhodné, aby studenti viděli dnešní moderní technologické provozy našich firem a měli představu o práci ve výrobní sféře,“ řekla ředitelka OHK Příbram Irena Karpíšková. Zájemci z řad firem mohou kontaktovat OHK na e-mailu ohkpb@ohkpb.cz či telefonem 603 866 178. Oslovení škol je ve spolupráci s Odborem školství, kultury a sportu MěÚ Příbram.

Rekondiční pobyty

Svaz pro postižené civilizačními chorobami pořádá v roce 2024 rekondiční pobyt pro seniory. Koná se mezi 15. a 22. červnem v hotelu Zvíkov ve Zvíkovském Podhradí. Pobyt je s plnou penzí (snídaně formou bufetu, oběd a večeře výběrem ze dvou jídel). Součástí rekondice jsou ranní rozcvička, individuální i organizované vycházky či výlety. Ubytování je ve dvoulůžkových pokojích s vlastním sociálním zařízením, součástí hotelu jsou venkovní krytý bazén, perličková vana, kavárna či vinárna. Přihlášky je možné podávat do 28. února 2024 telefonicky (318 637 531, 724 274 079) nebo e-mailem kom.centrum-pribram@seznam.cz.

Šachy nebo tajči pro seniory

Fit senior Příbram v únoru představil některé programové novinky. Pro milovníky šachů, kteří si nemají s kým zahrát, bude otevřen nový šachový klub pod vedením zkušeného šachisty. První setkání se uskuteční 21. února od 15.00 v klubovně na adrese Na Příkopech 103. Lektor dechových technik Martin Levanti zahajuje celoroční cyklus přednášek s názvem Dlouhověkost, který se bude věnovat fenoménu udržitelného zdraví a dobré fyzické i psychické kondice v každém věku. První přednáška bude zaměřena na funkční dýchání a jeho využití a přínos v běžném životě. Lekce cvičení tajči (pomalý koordinovaný pohyb a plynulý dech) se budou od 21. února konat každou středu v klubovně. Senioři jsou zváni také na pravidelné lekce italštiny pro začátečníky, které probíhají ve středu od 14.00. Účast na akcích je třeba rezervovat na info@fitseniorpribram.cz nebo 777 176 713.

Příbram 2023 v číslech

Jaký byl v Příbrami rok 2023 z pohledu zásadních životních událostí, si zmapujeme pomocí údajů zapsaných na matrice.

Přehled začneme událostí, která je v každé rodině tou nejradostnější, tedy narozením potomka. V příbramské porodnici přišlo v loňském roce na svět 1005 dětí. Ve srovnání s rokem 2022 to bylo o 165 porodů méně. S dětmi souvisí také příjemný obřad, kterým je vítání občánků. V roce 2023 bylo v obřadní síni Zámečku-Ernestina přivítáno 66 nových občánků.

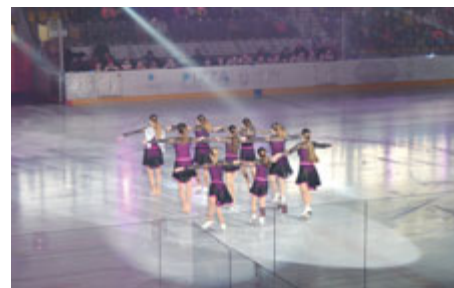
Druhou sledovanou skupinou jsou svatby, kterých se konalo 128. I v tomto případě došlo oproti roku 2022 k poklesu, a to celkem o 37 obřadů. Na jedné straně jsou svatby, a na druhé manželství, která nevydrží. Za rok 2023 máme evidováno 75 rozvodů, což je o pět méně než v roce předchozím. Posledním údajem v kapitole manželství jsou obřady u příležitosti zlaté svatby, tedy výročí padesátiletého manželství. Zlatou svatbu jsme si připomněli ve čtyřech případech.

O šest případů méně ve srovnání s rokem 2022 máme ve statistice úmrtí, kterých je za rok 2023 zaznamenáno 769.

K životním jubileím občanům starším osmdesáti let jsme byli v průběhu roku přát 46×. Posledním sledovaným údajem je předávání Janského plakety dobrovolným dárčům krve. Těchto ocenění bylo v roce 2023 předáno 130, což byl stoprocentní nárůst oproti roku 2022.

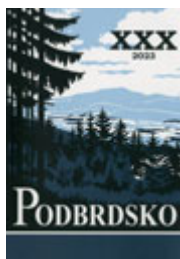
■ **Eva Švehlová**
Městský úřad Příbram

Lední revue zpět

V úterý 19. prosince 2023 se na zimním stadionu v Příbrami konala lední revue s názvem Vánoční příběh, kterou za přispění města Příbram navštívil a zorganizoval Bruslařský klub Příbram. „Na dopoledním představení se zaplnila téměř celá kapacita hlediště dětmi ze škol a školek. Večerní představení proběhlo v komornějším duchu. Revue navodila vánoční, příjemnou atmosféru pro diváky i aktéry,“ zhodnotila akci za pořádající klub Jitka Charyparová. BK Příbram tuto akci obnovil po osmi letech. „Chtěli jsme ukázat, že máme nejen dobré sportovce na vysoké republikové úrovni, ale také že umíme pracovat s mládeží a dětmi od nejtěplejšího věku.“ Akci moderovali Romana Navarová a Miroslav Peterka.

Třicáté Podbrdsko

Vyšlo nové číslo sborníku Podbrdsko, k dostání je v příbramské pobočce Státního okresního archivu za 117 korun. Publikace obsahuje celkem 16 statí. Z obsahu vybíráme názvy některých z nich: Osudy rodiny Jana Blažeje Santiniho-Aichela (Věra Smolová), 210 let od založení Ševcůnského dolu (Josef Velfl), Známky pro psy a daň ze psů v Příbrami a na Březových Horách (Jaroslav Dražan), Dopravní nehody v čase potahů (Hana Pátková), Po stopách kameníků a zaniklých lomů kolem Milína (Arnošt Vošahlík), Počátky tábora Bytíz (František Bártík), Fenomén Radar aneb Radary na Brdech (Jan Dvořák), Římskokatolický kněz a politický vězeň Václav Bosáček (Martin Jindra), Lenka Hašková (Václav Trantina).

Program na jarní prázdniny

Jarní školní prázdniny se na Příbramsku uskuteční v termínu od 4. do 10. března. Některé příbramské organizace připravily jarní příměstské tábory. Pestrý program nabízí např. Dům dětí a mládeže. Od 4. do 7. března vždy od 8.30 do 15.00 se uskuteční divadelní den s výrobou loutek či návštěvou divadla, výlet do Národního zemědělského muzea v Praze, keramické dílny nebo šipkovaná. Příměstský tábor zaměřený na sport připravují také Sportovní zařízení města Příbram. V plánu jsou bruslení, míčové a pohybové hry, plavání či výtvarné tvoření. Tábor se koná mezi 4. a 8. březnem od 8.00 do 15.30. Hornické muzeum Příbram připravuje program od 4. do 6. března, kdy bude možné navštívit expozice, podzemí nebo okolí muzea. Knihovna Jana Drdy nabídne ve všední dny mezi 8.00 a 16.00 výlety, hry, soutěže či výtvarné dílny, vše je určeno pro děti z prvních až pátých tříd.

Informace o výlukách v PID

V souvislosti s modernizací webových stránek systému PID zavedla Integrovaná doprava Střeďochského kraje novinku. Nově má široká veřejnost možnost být prostřednictvím e-mailu informována o plánovaných výlukách a trvalých změnách ve veřejné dopravě v rámci systému PID, včetně změn v jízdních řádech zvolených linek. Na webových stránkách pid.cz je potřeba provést jen registraci. Následně si v sekci jízdní řády u vybrané linky a zastávky zaškrtnete políčko s poštovní obálkou a tím aktivujete automatické zasílání novinek, vztahujících se k dané lince (nové jízdní řády, trvalé změny a výluky související s vybranou linkou). Tyto požadavky pak můžete spravovat v sekci Profil, kterou najdete v pravém horním rohu pod ikonou človíčka. Tady si také můžete zapnout zasílání veškerých novinek na webu pid.cz.

Do Příbrami zavítali Tři králové

■ Foto: Eva Švehlová

■ Aktuality zpracoval: Stanislav D. Břeň

Výprava na Vojnu

Hned 1. ledna zahájil Senior Point Příbram další etapu své činnosti, a to výletem na vrch Vojna. Po vydatné vycházce se všichni rádi ohřáli u ohničku.

inzerce

25 LET S VÁMI!

Almma®

ROLETY NEBO ŽALUZIE?

AKCE: MONTÁŽ ZDARMA

platí pro venkovní rolety, předokenní žaluzie a screenové rolety

do 29. 2.

VENKOVNÍ ROLETY
PANELÁKOVÉ STÍNĚNÍ

- venkovní stínění • rolety do pergoly
- bezpečnostní rolety • screenové rolety
- rolety panorama • plisé • látkové rolety
- rolety den a noc • horizontální žaluzie
- vertikální žaluzie • japonské stěny

Pro více informací nás kontaktujte:
+420 271 742 002, almma@almma.cz
www.almma.cz

Příbram chce letos vysoutěžit investice a opravy za stamiliony korun

Město Příbram chce v letošním roce tendrovat zakázky na stavební práce v předpokládané hodnotě stovek milionů korun. Vyplývá to z prezentace Meet the buyer, která se konala před koncem loňského roku. Toto už tradiční setkání slouží pro prezentaci záměrů firmám, jež by mohly zakázky potenciálně realizovat.

Rekonstrukce by se letos mělo dočkat i bývalé ředitelství Rudných dolů, v první fázi půjde o opravu krovu a střešní krytiny. Foto: Stanislav D. Břeň

Na Meet the buyer (Seznam se s kupujícím) město prezentovalo především projekty z kategorie stavebních prací. Cílem setkání je seznámit firmy před začátkem sezony s tím, co Příbram zamýšlí realizovat. Kompletní přehled prezentovaných zakázek obsahuje tabulka, která je součástí tohoto materiálu (je třeba upozornit, že jde o nezávazný plán, který se v průběhu roku upravuje). Na následujících řádcích se ve větším detailu zaměříme na největší projekty z hlediska hodnoty.

ZÁSADNÍ INVESTICE DO ČOV

Klíčovou zakázku letošního roku představuje výběr zhotovitele a zahájení stavby týkající se zkapacitnění čistírny odpadních vod (ČOV). Hlavní položka je to nejen z pohledu hodnoty investice (125 000 000 korun bez DPH v první fázi, očekává se nutnost další modernizace v řádu dalších stovek milionů korun), ale také z hlediska rozvoje města. Vlivem nedostatečné kapacity ČOV v některých jejích parametrech nelze v posledních letech připojit na kanalizační soustavu žádný nový objekt. To podvazuje rozvoj rezidentní i firemní výstavby, protože u všech projektů, které neměly z minulosti rezervovanou kapacitu na ČOV, je třeba odvod splašků řešit alternativně, a většinou nákladnější cestou. Výsledky výběrového řízení na modernizaci budou známy zřejmě na podzim, samotná realizace začne následně a potrvá do příštího roku. Tato investice je zajímavá také v širším kontextu, který souvisí se správou vodohospodářské infrastruktury (VHI). Po dvou desetiletích, kdy se město spoléhalo na soukromou firmu, která měla VHI na starosti, se zastupitelé na konci loňského roku - poměrně překvapivě - rozhodli, že zruší běžící koncesní řízení na nového dodavatele a že si Příbram bude vodu takřkajíc provozovat sama. Tento krok vnáší do celé problematiky novou dynamiku. VHI jsme se v minulosti věnovali několikrát - podrobnosti jsou např. v Kahanu 11/2019, 2/2020, 5/2022, 11/2023, 12/2023.

ODKANALIZOVÁNÍ KOZIČINA

I další velká položka na seznamu veřejných zakázek, které chce město letos vysoutěžit, souvisí s vodohospodářským majetkem. Jde o odkanalizování osady Kozíčin v předpokládané hodnotě 74 000 000 korun bez DPH. Akce navazuje na v minulosti již realizovaný projekt odkanalizování Lazce a zahrnuje vybudování nové splaškové kanalizace, vodovodní sítě, dešťové kanalizace a veřejného osvětlení. Zatím se podařilo získat většinu souhlasných stanovisek. V lednu 2024 měla být podána žádost o stavební povolení a byly zahájeny práce na zpracování projektové dokumentace na rekonstrukci veřejného osvětlení. Stavět by se mělo začít ve druhém kvartálu letošního roku a práce budou pokračovat až do roku 2026.

NOVÁ ULICE JANA DRDY

Kompletní rekonstrukce ul. Jana Drdy je další velkou investicí, na kterou se Příbram chystá. Předpokládaná hodnota činí 46 000 000 korun bez DPH a v rámci projektu má dojít k výměně vodohospodářských sítí, opravě komunikací a chodníků, rekonstrukci veřejného osvětlení, vybudování parkovacích míst (celkem jich má být přes sto) a polozapuštěných kontejnerů na odpad. Povolovací řízení je ukončeno a očekává se vyhlášení výběrového řízení, stavba by pak měla začít ve druhém kvartálu tohoto roku.

NA LEŠTINĚ - II. ETAPA

Práce se vrátí také do lokality Na Leštině. Tam už od loňska veřejnosti slouží nový prostor, kdy byla rekonstruována část ulice Balbínova, autobusové zastávky a záhlavy a přilehlý sad. V lednu byly kolaudovány chodníky. Druhá etapa za přibližně 41 000 000 korun bez DPH předpokládá výměnu komunikace, chodníků a vodohospodářských sítí. Soutěž by měla být vypsaná na 3. kvartál, výstavba by začala od jara 2025.

NOVÝ VODOJEM V ORLOVĚ

Další významný projekt se bude týkat posílení VHI, konkrétně jde o demolici stávajícího a výstavbu nového vodojemu v Orlově za odhadových 19 000 000 korun bez DPH. Cílem je zkapacitnit tento vodohospodářský provoz. Výběrové řízení bude vypsané ve druhém čtvrtletí tohoto roku, práce by měly začít ve třetím kvartálu a potrvají do příštího roku.

OPRAVA STŘECHY ŘEDITELSTVÍ RUDNÝCH DOLŮ

Významnou a památkově chráněnou budovou v centru města, kde sídlí městská policie nebo se nachází zasedací místnost pro jednání zastupitelstva, je objekt bývalého ředitelství Rudných dolů na adrese nám. T. G. Masaryka 121. Budova je dlouhodobě v nevyhovujícím stavu, zároveň však vzhledem ke svému umístění poskytuje velký potenciál pro další využití. Letos by mělo dojít k opravě krovu a střešní krytiny za odhadovaných 13 000 000 korun bez DPH. Výběrové řízení bude vyhlášeno v prvním čtvrtletí, práce by měly začít ve čtvrtletí následujícím.

KOMUNIKACE V LAZCI

Na letošek je připravena také rekonstrukce komunikací Do Polí a K Jamkám, které se nacházejí v Lazci. Byla podána žádost o stavební povolení na rekonstrukci ulice K Jamkám. Rekonstrukce by měla být zahájena na podzim tohoto roku nebo na jaře příštího roku. Z důvodu nesouhlasného stanoviska majitele soukromého pozemku nemůže být realizována rekonstrukce ulice Do Polí v původně plánovaném rozsahu. Investice by měla dosáhnout 6 000 000 korun bez DPH.

NOVÝ MOST NA RYNEČKU

Významnou letošní investicí, resp. opravou bude dlouho připravovaná rekonstrukce mostu na Rynečku v Březnické ulici. Jde o projekt z „balíku“ rekonstrukcí mostů a lávek, které probíhají v posledních letech a které si vyžádaly už desítky milionů korun. Most na Rynečku není v dobrém stavu a byl už před nějakou dobou osazen balisety, aby se snížilo jeho zatížení. Demolice a výstavba nového mostního tělesa se měly původně uskutečnit až v příštím roce, ale vzhledem k tomu, že firma ČEZ Distribuce bude současně realizovat přeložku elektrického vedení, lze očekávat výstavbu už letos. Nový most by měl stát přibližně 10 300 000 korun bez DPH.

■ Stanislav D. Břeň

Výběrová řízení, která by měla být vyhlášena v tomto roce

Název akce	Stručný popis	Předpokládaná hodnota (Kč bez DPH)	Kvartál vyhlášení VZ	Kvartál zahájení realizace
Rekonstrukce WC a šaten malé scény KD	rekonstrukce WC a šaten malé scény kulturního domu	5 000 000 Kč	I.	III.
Oprava krovu a střešní krytiny -	oprava krovu a střešní krytiny Příbram I, nám. T. G. Masaryka 121 (objekt bývalých Rudných dolů)	13 000 000 Kč	I.	II.
Pódium v Lesním divadle Skalka	dřevěné pódium v Lesním divadle Skalka	500 000 Kč	I.	II.
Polozapuštěné kontejnery na odpad	zemní a stavební práce pro osazení kontejnerů	2 600 000 Kč	I.	II.
Modernizace veřejného osvětlení etapa IV. B	výměna svítidel veřejného osvětlení (úsporná LED)	6 000 000 Kč	I.	III.
Revitalizace Jiráskových sadů - I. etapa	oprava chodníku, výměna vodoohospodářských sítí (prostranství před Kooh-I-Noorem)	2 500 000 Kč	I.	III.
Rekonstrukce ul. Na Leštině - II. etapa	oprava komunikace, chodníků, výměna vodoohospodářských sítí	40 700 000 Kč	III.	I. 2025
Rekonstrukce ul. Jana Drdy	výměna vodoohospodářských sítí, opravy komunikací, chodníků, veřejné osvětlení, vybudování parkovacích míst, polozapuštěné kontejnery na odpad	46 000 000 Kč	I.	II.
Lávka Q-klub	rekonstrukce lávky přes Příbramský potok (u Q-klubu)	5 000 000 Kč	I.	II.
Malá vodní nádrž Lazec	rekonstrukce malé vodní nádrže v Lazci	2 000 000 Kč	I.*	II.
Kozičín - odkanalizování obce	nová splašková kanalizace, vodovodní síť, dešťová kanalizace, veřejné osvětlení	74 000 000 Kč	I.	II.
ZUŠ Antonína Dvořáka - oprava střech	oprava střech	3 200 000 Kč	I.-II.	III.
ZŠ Jiráskovy sady - výměna oken	výměna dřevěných oken - strana ke hřbitovu	5 200 000 Kč	I.-II.	III.
ZŠ Jiráskovy sady - oprava WC	oprava WC - rozvody, obklady, dlažby, zdravotně-technické instalace	3 200 000 Kč	I.-II.	III.
MŠ Speciální - oprava elektrorozvodů	výměna elektrorozvodů a výměna osvětlení	1 600 000 Kč	I.-II.	III.
MŠ Klíčková vila - úpravy kuchyně	úpravy kuchyně - rozvody, obklady, dlažby, vzduchotechnika, vybavení	1 600 000 Kč	I.-II.	III.
MŠ J. Drdy - oprava WC a šaten	oprava WC a šaten pro učitelky	1 000 000 Kč	I.-II.	III.
Dětské skupiny - výměna výtahů	výměna dvou výtahů na potraviny	1 600 000 Kč	I.-II.	III.
ZŠ 28. října - výměna osvětlení	výměna osvětlení v objektu ZŠ 28. října	1 600 000 Kč	I.-II.	III.
ZŠ Školní - výměna osvětlení	výměna osvětlení v objektu ZŠ Školní	2 400 000 Kč	I.-II.	III.
Výměna stoupaček Příbram III/143	výměna stoupaček v celém objektu	3 000 000 Kč	I.	III.
Rekonstrukce ulice Pahorková	nový asfaltový povrch	1 500 000 Kč	I.	II.
Rekonstrukce páteřní komunikace Žežice	nový asfaltový povrch	2 000 000 Kč	I.	II.
Rekonstrukce ulice Heyrovského	přeložení a vyrovnání povrchu (dlažební kostky)	2 000 000 Kč	I.	II.
Rekonstrukce ulice Barrandovská	nový asfaltový povrch	1 500 000 Kč	I.	II.
Dětské dopravní hřiště	nový asfaltový povrch	4 000 000 Kč	I.	II.
Autobusové zastávky - přístřešky 7x	nové autobusové zastávky, přístřešky	3 000 000 Kč	I.	II.
Rekonstrukce ulice K dolu Anna	nový asfaltový povrch	7 000 000 Kč	I.	II.
Rekonstrukce světelné křižovatky Penny x Seifertova	kompletní rekonstrukce světelné křižovatky	4 500 000 Kč	I.	II.
Oprava budovy pro rozšíření hasičské expozice	oprava části budovy, Příbram VI/82 (Důl Marie)	700 000 Kč	II.	III.
Čistírna odpadních vod - zkapacitnění	zvýšení kapacity ČOV Příbram	125 000 000 Kč	II.	III.
Lazec - rekonstrukce komunikací	rekonstrukce komunikací Do Polí a K Jamkám	6 000 000 Kč	II.	III.
Vodojem Orlov	demolice starého a výstavba nového vodojemu v Orlově za účelem zkapacitnění	19 000 000 Kč	II.	III.
Úprava sociálního zařízení Příbram IV/5 ubytovna	úprava sociálek v 1. p. na bezbariérové	1 000 000 Kč	II.	III.
Oprava střechy Příbram I/98	výměna staré střešní krytiny, klempířských prvků	1 500 000 Kč	II.	III.
EPS a gener. klíč Příbram VII/494	instalace elektronické požární signalizace, výměna zámků u bytů a NP	1 200 000 Kč	II.	III.
EPS a gener. klíč Příbram VIII/100-102	instalace elektronické požární signalizace, výměna zámků u bytů a NP	3 000 000 Kč	II.	III.
Výměna výtahu Příbram VII/494	výměna osobního výtahu za výtah evakuační	1 360 000 Kč	II.	III.
Výměna ležaté kanalizace a vodovodu Příbram VI/257	výměna ležaté kanalizace ve společných částech budovy - národní kulturní památka	1 500 000 Kč	II.-III.	III.
Výměna elektroinstalace v budově Příbram VI/257	výměna elektroinstalace v budově - národní kulturní památka	500 000 Kč	II.-III.	III.
Oprava podlahy garáží TS Příbram	oprava podlahy budovy garáží Technických služeb Příbram	820 000 Kč	III.	III.
Klimatizace v zasedací místnosti	klimatizace zasedací místnosti Příbram I/121 (objekt bývalých Rudných dolů)	620 000 Kč	III.	IV.
Klimatizace v kancelářích	klimatizace v kancelářích Městského úřadu, Příbram I/19	1 200 000 Kč	III.	IV.
Kulturní dům - přípojka NN z trafostanice	přípojka pro kulturní dům z nové trafostanice (nizké napětí)	1 100 000 Kč	III.	IV.
Modernizace veřejného osvětlení - etapa V.A	výměna svítidel veřejného osvětlení (úsporná LED)	7 000 000 Kč	III.	IV.
Modernizace veřejného osvětlení - etapa V.B	výměna svítidel veřejného osvětlení (úsporná LED)	6 000 000 Kč	IV.	2025
Most Ryneček	rekonstrukce mostu v Břežnické ul.	10 300 000 Kč	I.	2024
Rozšíření městského hřbitova Příbram	rozšíření městského hřbitova, oplocení, úpravy dopravního řešení v areálu, úpravy chodníků a pěšin (Jinecká ul.)	8 000 000 Kč	IV.	2025

* Byla podána žádost o dotaci na čtyři malé vodní nádrže, město čeká na výsledek.

Každý můžeme předcházet vzniku odpadu a podpořit jeho opětovné využití

Každoročně Příbram vyprodukuje přes 12 000 tun odpadu a v přepočtu na jednoho člověka je nutné uložit na skládku zhruba čtvrt tuny. Vzhledem k dopadům na životní prostředí se Evropská unie, Česko i jednotlivá města musí podstatně víc snažit, jak odpad redukovat, nebo jej alespoň využít pro nové suroviny. O tom, jaká je situace v Příbrami a co se chystá, jsme mluvili s Irenou Hofmanovou (IH), ředitelkou Technických služeb města Příbrami, a Lenkou Růžičkovou (LR), vedoucí Odboru životního prostředí.

Irena Hofmanová, Technické služby města Příbrami

TECHNICKÉ SLUŽBY MĚSTA PŘÍBRAMI PŘIPRAVUJÍ NOVÝ SYSTÉM TŘÍDĚNÍ ODPADU. V DUBNU BUDE VE ZDABOŘI SPUŠTĚN PILOTNÍ PROJEKT SVOZU DOOR TO DOOR. O CO SE JEDNÁ?

Irena Hofmanová (IH): V rámci door to door (D2D) systému svozu odpadu je odpad přebírán přímo u domovů obyvatel. Cílem projektu je usnadnit obyvatelům třídění odpadu. Do všech rodinných domů budou zdarma rozdány nádoby o objemu 240 litrů pro třídění papíru, plastů a bioodpadu. Motivem pro zavádění tohoto typu sběru je získat kvalitnější vytríděný odpad a zvýšit jeho objem. Zároveň by mělo docházet i ke snížení produkce směsného komunálního odpadu. Zkušenosti z jiných měst ukazují velkou efektivitu tohoto systému svozu zejména v okamžitém nárůstu množství vytríděných surovin.

KDY BUDOU NÁDOBY K DISPOZICI A ODKDY SE ZAČNOU SVÁŽET?

IH: V lednu dostali občané do schránek leták s podrobnými informacemi. Obsahují odkaz na elektronický formulář i telefonický kontakt (777 705 633) pro registraci k převzetí nádob. Další informace k registraci najdete na webu odpady.pribram.eu. Nádoby budou rozvážet Technické služby města Příbrami v předem domluvených termínech v průběhu února

a března a budou identifikovány ke konkrétním domácnostem. Protože jsou popelnice poskytovány zdarma, je součástí předání smlouva o jejich výpůjčce. Samotný svoz začne 1. dubna letošního roku.

JAK BUDU VĚDĚT, KTEROU BAREVNOU NÁDOBU MÁM PŘIPRAVIT PŘED DŮM?

IH: Při předání nádob obdrží občané též kalendáře svozu, kde budou barevně vyznačené konkrétní dny svozů papíru (modrá barva), plastů (žlutá), směsného odpadu (černá) a bioodpadu (hnědá). Bude to vždy v pondělí.

V JAKÉ PERIODĚ SE BUDOU SVÁŽET JEDNOTLIVÉ NÁDOBY?

IH: V případě papíru, plastu a nápojového kartonu to bude jednou za dva týdny. U biologického odpadu počítáme se svozy každý týden v období duben-listopad a jednou měsíčně v periodě prosinec-březen. Frekvence svozu komunálního odpadu se od 1. dubna 2024 sníží na jednou za 14 dní.

POUŽÍVÁM KOMPOSTÉR. JE EKOLOGICKY LEPŠÍ KOMPOSTOVAT U DOMU, NEBO BIOODPAD SVÁŽET DO MĚSTSKÉ KOMPOSTÁRNÝ?

IH: Kompostování u domu je ideálním řešením. Nespornou výhodou je v tomto případě získání kvalitního kompostu, který je možné použít při domácím zahradničení. Bohužel trendy bydlení v zástavbě s rodinnými domy se významně proměnily. Většina obyvatel v současné době dbá mimo jiné o estetický vzhled zahrady a nechtějí „nevzhledné“ kompostéry. A i tam, kde kompostéry fungují, čas od času narazíme na omezenou kapacitu. Nádoba na bioodpad pak může pomoci řešit například nadměrné množství posekané trávy.

JAK SE BUDOU TŘÍDIT OSTATNÍ KOMODITY?

IH: V rámci D2D svozu budou od domácností sváženy pouze papír, bioodpad, plasty společně s nápojovými kartony a komunální odpad. Pro třídění ostatních komodit jako sklo, oleje, kov či textil jsou nadále k dispozici sběrná místa veřejné sběrné sítě. Nápojový karton lze vhadzovat do stejných nádob jako plasty pouze v rámci systému svozu D2D, ve veřejné sběrné síti zůstává samostatně tříděnou komoditou v oranžových kontejnerech. Pro objemný odpad, elektroodpad a nadměrné množství bioodpadu, které se nevejde do nádoby, poskytuje své služby sběrný dvůr.

ODKDY RÁNO MAJÍ BÝT NÁDOBY PŘIPRAVENÉ?

IH: Svoz začíná v šest ráno a může probíhat až do třetí odpolední. Je tedy potřeba buď při-

pravit nádoby večer den před svozem, nebo brzy ráno. Posádky se nemohou vracet pro nádoby, které obyvatelé dají před dům, až se probudí, a poté volají, že nebyly vyvezeny. Pro tento případ mají řidiči v autech kamery, aby bylo jasné, zda nádoba byla připravená včas, či nikoliv.

BUDE STAČIT DVOUTÝDENNÍ FREKVENCE SVOZU KOMUNÁLNÍHO ODPADU?

IH: Pokud budou lidé třídít bioodpad, stačit by to mělo. Vlivem vytrídění bioodpadu nebude v běžných popelnicích nic zapáchat. Použité dětské plínky nebo inkontinenční pomůcky lze případně dát do igelitového sáčku a zavázat. V obcích, kde tento svoz probíhá, občané potvrdili, že když poctivě třídí bioodpad, který se sváží častěji, tak jim takzvané černé popelnice stačí objemově a nezapáchají. Původní nádoba na směsný komunální odpad s četností svozu jednou za 14 dní by vám tedy stačit měla, když budete odpad třídít.

JAK POZNÁM, CO DO KTERÉ NÁDOBY PATŘÍ?

IH: Na každé nádobě, kterou dostanete, je samolepka, která usnadňuje orientaci, co do které nádoby patří. Zároveň můžete načíst QR kód z nádoby, který vás nasměruje na nové webové stránky odpady.pribram.eu, kde najdete podrobný návod, jak třídít.

JE NUTNÉ VYVÉZT POPELNICI PŘED DŮM, KDYŽ BUDE ZAPLNĚNA JEN Z POLOVINY?

IH: Pokud nebude nádoba plná, nemusíte ji přistavovat ke svozu pokaždé, ale třeba jednou za dva nebo tři měsíce.

MŮŽE SE STÁT, ŽE NEBUDE MOJE POPELNICE VYVEZENA?

IH: Může se to stát v případě, že bude nádoba obsahovat něco, co tam nemá být. Například v bioodpadu budou plastové sáčky a fólie nebo v papíru a plastech bude směsný komunální odpad. Příliš těžká nádoba se směsným komunálním odpadem v letních měsících je také špatně, pravděpodobně obsahuje suš nebo bioodpad. V zimním období se stává, že do popelnice je uložen ještě teplý popel. Posádky mají laserové teploměry a v žádném případě nesmí teplou nádobu svézt, protože odpad by se mohl vznítit a poté shoří celé svozové auto. Posádky v tomto případě nechávají pod víkem kartičku s důvodem, proč nebyla nádoba vyvezena. V případě bioodpadu jsou nádoby vyrobeny na maximální hmotnost 90 kilogramů. Pokud se tedy stane, že je přetížená - například plná shnilých jablek či mokré trávy - a při výsypu se ulomí lem nádoby, bude si muset občan pořídit u Technických služeb nádobu novou -

Lenka Růžičková, Odbor životního prostředí Městského úřadu Příbram

vybavenou čipem - na svoje náklady. Váhy v autech prokazatelně načtou skutečnou hmotnost odpadu při výsypu.

POKUD JEDEN TŘÍDÍ A KOMPOSTUJE ODPAD, SNIŽÍ OBJEM KOMUNÁLNÍHO ODPADU TŘEBA NA DESETINU. S RŮSTEM POPLATKU ZA POPELNICE POROSTE VOLÁNÍ OBCANŮ PO INDIVIDUALIZACI POPLATKU A ZAVEDENÍ SYSTÉMU PLATBY ZA „SVŮJ“ ODPAD. PROČ NENÍ MOŽNÉ DÁT SLEVOU NA POPLATKU ZA ODPAD PODLE MNOŽSTVÍ VYPRODUKOVANÉHO ODPADU? ZVLÁŠTĚ KDYŽ NYNÍ MĚSTO ZAVEDE D2D SBĚR?

IH: Příbram je město s kombinací sídlištní zástavby a zástavby s rodinnými domy, což z legislativního hlediska situaci komplikuje. Současná legislativa neumožňuje v různých částech města nastavit jiný systém výběru poplatků. Proto se Příbram rozhodla podpořit své obyvatele právě poskytnutím nádob zdarma, aby jim alespoň částečně ulevila. Rozdělení nádob ve Zdaboři je pouze prvním krokem. Pilotní projekt ukáže, jak se promítne změna systému třídění právě v podmínkách našeho města. V přidělování nádob do dalších lokalit s rodinnou zástavbou budeme pokračovat. V současné chvíli zpracováváme podklady pro získání dalších nádob z dotace. V rámci zpracovávání strategie odpadového hospodářství budeme navazovat i s řešením pro sídlištní zástavbu. Budeme velmi rádi, když se aktivně zapojíte i bez jakýchkoliv finančních zvýhodnění a budete třídít svůj odpad z přesvědčení a s radostí, že tak pomůžete svému prostředí i Příbrami.

KOLIK ODPADU PŘÍBRAM ROČNĚ VYPRODUKUJE?

Lenka Růžičková (LR): Odpadové hospodářství města Příbram je aktuálním tématem a velmi úzce souvisí s odpadovou politikou státu zaměřenou na podporu oběhového hospodářství. V kontextu zhodnocení situace produkce odpadu na území města za posledních deset let

lze říci, že se hledala řešení, která by byla přínosná pro obyvatele města a plněna legislativní povinností v odpadovém hospodářství. Do jaké míry je tento postup dostačující k naplnění jedné z prioritních oblastí udržitelného rozvoje Evropské unie a nastavených recyklačních cílů Evropské unie se zaměřením na materiálové využití komunálního odpadu i v budoucnu, je otázkou pro každého z nás. Každý z nás může předcházet vzniku odpadů a správným tříděním podpořit jeho opětovné využití. Produkce odpadu města Příbram byla v roce 2022 celkem 12 139 tun, z tohoto množství bylo vyprodukováno 6934 tun směsného komunálního odpadu, 1690 tun biologicky rozložitelného odpadu, 502 tun plastů, 581 tun papíru a lepenky a 352 tun skla. Z celkové produkce odpadů města Příbram, které se ukládá na skládky, vychází v přepočtu 253 kilogramů odpadu na obyvatele za rok 2022.

JAK SE TO MĚNÍ, POKUD BYCHOM SE PODÍVALI TŘEBA DESET ZPĚTKY?

LR: V roce 2012 byla produkce směsného komunálního odpadu 11 072 tun a v roce 2017 dosáhla produkce směsného komunálního odpadu 7314 tun.

JE JINÁ STRUKTURA ODPADU? TŘEBA V ZÁVISLOSTI NA ZMĚNĚ ŽIVOTNÍHO STYLU, SPOTŘEBITELSKÝCH NÁVYČÍCH, ELIMINACI NĚKTERÝCH DRUHŮ OBALŮ (PVC, EPS) ZE STRANY VÝROBCŮ ČI FAKTU, ŽE V PRŮBĚHU LET SE ROZŠÍŘILA ŠKÁLA MOŽNOSTI PRO TŘÍDĚNÍ?

LR: Struktura odpadů je velmi pestrá a mění se i podle podmínek samotné společnosti. Například prací na home office se přesunuly odpady z firem do domácností. Velký vliv na systém odpadového hospodářství má i vzdělávání obyvatel nebo jen docházková vzdálenost k nádobám na tříděný odpad. Faktorů, které ovlivňují produkci odpadů, efektivnost třídění i opětovné využití odpadů, je celá řada a opět je třeba zdůraznit, že nejlepším odpadem je takový, který nevznikne.

JE VŠEOBECNĚ ZNÁMO, ŽE ZE ŽLUTÝCH KONTEJNERŮ NA PLAST JE POUZE MENŠÍ ČÁST VYUŽITA VE SMYSLU MATERIÁLOVÉ RECYKLACE. TEDY ŽE ZÍSKANÝ, VYTŘÍDĚNÝ A ZPRACOVANÝ ODPAD SE STÁVÁ VÝCHOZÍ SUROVINOU PRO NOVÝ VÝROBEK. PROČ TOMU TAK JE?

LR: Nejsem odborník na samotné zpracování plastového odpadu, nicméně napříč odbornou veřejností jsou diskutovány otázky recyklace plastů s obsahem různých druhů změkčovadel, stabilizátorů a dalších přísad, jejichž recyklace bývá problematická. Na trhu se vyskytuje řada plastů, do kterých se během výroby přidává množství aditiv, aby lépe plnily svou funkci při různých aplikacích, po použití se dostanou do tříděných nádob na plast a jejich následné zpracování je komplikované. Je důležité také dodat, že zpracováním a recyklací plastů se zabývá velké množství startupů, univerzitních pracovišť i firem, které přicházejí s novými technologiemi zpracování odpadů a velkou strategickou výzvou odpadového hospodářství je zavedení takových technologií do praxe.

Tisíce tun odpadu

V roce 2022 vyprodukovala Příbram 12 139 tun odpadu, z tohoto množství bylo 6 934 tun směsného komunálního odpadu, 1 690 tun biologicky rozložitelného odpadu, 502 tun plastů, 581 tun papíru a lepenky a 352 tun skla. Z celkové produkce odpadů města Příbram, které se ukládá na skládky, vychází v přepočtu 253 kilogramů odpadu na obyvatele za rok 2022.

MĚSTO ZPRACOVÁVÁ ODPADOVOU STRATEGII. JAKÁ JSOU JEJÍ HLAVNÍ VÝCHODISKA, PROČ SE ZPRACOVÁVÁ A JAKÉ DOPADY BUDE MÍT PRO OBCANY I FIRMY?

LR: Odpadová strategie není ještě hotova, v současné době probíhá její zpracovávání na základě poskytnutých dat. Strategie by měla být dokončena v průběhu roku 2024 a základním východiskem je najít způsob, jak docílit, aby odděleně soustředované recyklovatelné složky komunálního odpadu tvořily v kalendářním roce 2025 a následujících letech alespoň 60 procent, v kalendářním roce 2030 a následujících letech přinejmenším 65 procent a v kalendářním roce 2035 alespoň 70 procent z celkového množství komunálních odpadů.

V PŘÍBRAMI SE VEDE DISKUSE A PODNIKÁJÍ KONKRÉTNÍ KROKY K VYBUDOVÁNÍ TAKZVANÉHO ZAŘÍZENÍ NA ENERGETICKÉ VYUŽITÍ ODPADU (ZEVO). JAK S TOUTO MYŠLENKOU BUDE PRACOVAT ODPADOVÁ STRATEGIE?

LR: Odpověď na tuto otázku lze poskytnout opravdu až po vyhotovení odpadové strategie města Příbram.

SKLÁDKOVÁNÍ NEBO SPALOVÁNÍ ODPADU BUDE DO BUDOUCNOSTI VÝRAZNĚ DRAŽŠÍ, COŽ BY MĚLO EKONOMICKY TLAČIT KE SNIŽOVÁNÍ OBJEMU NEVYTŘÍDĚNÉHO ODPADU. LZE ŘÍCI, O KOLIK BY SE PRODRAŽIL SVOZ ODPADU PRO MĚSTO I JEDNOTLIVCE, POKUD BYCHOM PRODUKOVALI STEJNÝ OBJEM ODPADU JAKO NYNÍ I V ROCE 2030, KDY BY MĚLO DOJÍT K VÝRAZNÉMU OMEZENÍ UKLÁDÁNÍ SMĚSNÉHO KOMUNÁLNÍHO ODPADU NA SKLÁDKY?

LR: Odbor životního prostředí takovou analýzou nedisponuje, nicméně omezení ukládání komunálního odpadu na skládky představuje jeden z nástrojů dosažení změny v současném systému odpadového hospodářství vedoucím k udržitelnosti, kde se uplatňuje princip „znečišťovatel platí“ a klade důraz na odpovědnost za životní prostředí.

■ Stanislav D. Břeň

Během roku čekají Příbram další novinky v parkování

Loňskou novinkou v oblasti parkování bylo otevření některých parkovacích míst a především zavedení nové parkovací zóny v Příbrami II. Co mohou řidiči očekávat letos?

V loňském roce město otevřelo např. parkoviště na Flusárně či v Březnické, byla vybudována nová parkovací zóna v Příbrami II a zanedlouho bude otevřen nový parkovací dům. Foto: Eva Švehlová, Stanislav D. Břeň

Součástí řešení problematiky parkování v našem městě je realizace nových prostor pro parkování. Po loňském vybudování parkovacích míst v Milínské a Březnické ulici, ale také po otevření nového P+R parkoviště na Flusárně bude město i letos podporovat vznik nových kapacit. Na jaře předpokládáme otevření nového parkovacího domu u autobusového nádraží, který nabídne až 176 parkovacích míst. Vedle nového domu zůstane pro veřejnost přístupná i původní parkovací plocha v sousedství. Na venkovním parkovišti budou v nejbližší době vybudovány také elektrické stojany pro potřeby dobíjení elektromobilů. Po předání parkovacího domu zhotovitelem jej město vybaví také zázemím pro obsluhu a dalšími technologiemi, které budou propojeny do stávajícího městského monitorovacího systému.

Jedním z budoucích benefitů pro řidiče rezidenty i návštěvníky našeho města budou informační tabule na páteřních příjezdových

komunikacích, které budou motoristy v reálném čase informovat o počtu volných parkovacích míst jak v samotném parkovacím domě, tak např. na záhytném parkovišti na Flusárně. Tyto informace budou přispívat nejen k plynulosti provozu, ale zejména pomůžou řidičům k navádění na aktuálně volná parkovací místa. Cenovou politiku za parkování v budoucím parkovacím domě vedení radnice zvolí tak, aby odstavení vozidla pro motoristy v tomto domě bylo motivační, tedy poplatky za parkování budou v minimální možné výši.

ZÓNY JAKO ŘEŠENÍ NEDOSTATKU PARKOVACÍCH MÍST

Mnoho emocí budí zóny placeného stání. Část veřejnosti si stěžuje na nedostatek míst, jiným zase vadí jejich přidávání na úkor veřejného prostoru, bezpečnosti chodců, bezbariérovosti či vzhledu ulice. Stávající zóny rozšiřujeme pouze do lokalit, kde poptávka po parkovacích

stáních mnohonásobně převyšuje jejich reálný počet. V letošním roce nás čeká realizace dílčích etap v Oblasti 2 (Příbram II). Současně bude docházet k úpravě stávajících zón v centru a zóny se rozšíří do přilehlých ulic v okolí centra. Proces vydávání parkovacích karet se podařilo z velké části digitalizovat, proto se od 1. ledna 2024 vydávají virtuálně.

Každý, kdo zóny placeného stání navštíví, bude mít podle ceníku a provozní doby (uvedených v nařízení města) možnost úhrady jako doposud. Návštěvník může zaplatit pomocí parkovacích automatů, u nichž dojde k obměně a inovaci. Postupem času bude každý parkomat nabízet možnosti platby mincemi (jako je tomu doposud) a platbu kartou (nyní pouze u některých), na každém parkomatu bude výhledově nutný zápis registrační značky vozidla z důvodu digitalizace.

Uhradit parkovné lze také pomocí aplikace. Prozatím máme plně funkční aplikaci MPLA, ve které lze zaplatit jak v současných zónách, tak i v nově přidávaných. Protože vloni došlo ke změně vlastníka této aplikace, bude pozvolna docházet k přechodu pod aplikaci EasyPark. Tento proces není v režii města, a bohužel zatím nemáme žádnou oficiální nabídku na způsob spolupráce s EasyParkem. Podle dostupných informací nebude EasyPark pokračovat ve spolupráci s portálem mapy.cz, kde mají občané možnost využití platby přes GPS. Tuto službu bude ale nabízet společnost FT Technologies, s níž město rozšířilo spolupráci v oblasti plateb pomocí QR kódů.

NOVÝ WEB V LÉTĚ

I nadále bude plně funkční parkovací web, přes který je možné platit parkování jak již ve stávajících, tak i nově přidávaných zónách. Na webu parkovani.pribram.eu najdete veškeré informace, které se týkají placení, současného nastavení zón, mapy, často kladené otázky a další užitečné informace.

Aby byl proces co nejvíce přívětivý i k rezidentům/abonentům, připravujeme pro občany parkovací web k dlouhodobému parkovacímu stání, přes který bude možné podávat žádosti o nové parkovací oprávnění anebo zde i posílat žádosti o prodloužení stávajícího oprávnění. Na internetových stránkách již pracujeme a měly by být spuštěny letos v létě. Pokud by občané nechtěli využívat digitální možnosti, budou i nadále moci své žádosti o nové parkovací oprávnění či jeho prodloužení vyřídit osobně na Odboru silničního hospodářství.

■ **Martina Nuslová, Vladimír Karpíšek**
Městský úřad Příbram

Jak se mají chodci chovat na silnici

V sobotu 13. ledna se na Příbramsku uskutečnila dopravně bezpečnostní akce zaměřená na kontrolu chodců pohybujících se za snížené viditelnosti po pozemních komunikacích mimo obec, zda používají povinné reflexní prvky, a jestli v obci dodržují další své povinnosti.

Chodci musí být na přechodech obezřetní.

Foto: Stanislav D. Břeň

Policisté v průběhu akce zaměřené na chodce udělili pokuty dvěma lidem celkem za 600 korun. Ke zviditelnění navíc rozdávali chodcům

reflexní prvky, jako jsou reflexní pásky, kšandy a vesty. V loňském roce došlo na Příbramsku k 24 nehodám s chodci, z toho byly dvě s dětmi. Tři osoby při nich utrpěly těžká zranění a 23 lehké poranění.

Příčinou mnoha tragických nehod je právě nedostatečná viditelnost. Chodci jsou ti nejzranitelnější, oni sami by ale měli mít především zodpovědný přístup při pohybu po komunikacích. Chodci mohou svou viditelnost zvýšit světlým oblečením doplněným o reflexní prvky. Modré oblečení je zpozorovatelné pouze na 18 metrů, reflexní prvky až na 200 metrů. Při rychlosti 75 km/h potřebuje řidič asi 30 metrů na to, aby zareagoval a stihl se jdoucí osobě vyhnout.

Od roku 2016 platí pro chodce povinnost nosit reflexní prvky, pokud se pohybují za snížené viditelnosti mimo obec podél okraje vozovky, kde není veřejné osvětlení. Prvek by měl být dobře viditelný zepředu i zezadu pro ostatní účastníky silničního provozu. Doporu-

čuje se ho umístit na nejvíce pohyblivou část těla směrem do vozovky, tudíž na pravou stranu, např. ke konci rukávů, blízko ke kolenům. V případě porušení hrozí za tento přestupek na místě pokuta až 2000 korun.

Při přecházení se chodci musí přesvědčit, jestli vozovku mohou bezpečně přejít, aniž by ohrozili sebe či ostatní účastníky silničního provozu. Musí brát ohled na vzdálenost a rychlost jízdy přijíždějících vozidel, to znamená, že musí odhadnout, zda auta stihnou bezpečně zastavit. Rozhodně nesmí vstupovat na přechod bezprostředně před blížícím se vozidlem. Je-li na silnici vyznačen přechod pro chodce nebo místo pro přecházení, je chodec povinen je užít, jestliže jsou od něho vzdáleny do 50 metrů.

■ **Monika Schindlová**
Policie ČR Příbram

inzerce

JUNIOR KLUB

<p style="font-size: 24px; font-weight: bold; color: #ff0000; margin: 5px 0;">ARNOŠT FRAUENBERG 50 NA 50</p> <p style="font-size: 18px; margin: 5px 0;">pátek 9. února 21.00 <small>START</small></p>	<p style="font-size: 24px; font-weight: bold; color: #ff0000; margin: 5px 0;">JAZZ FACES + IMRAN MUSA ZANGI</p> <p style="font-size: 18px; margin: 5px 0;">pátek 16. února 21.00 <small>START</small></p>	<p style="font-size: 24px; font-weight: bold; color: #ff0000; margin: 5px 0;">BLACK HOLE (USA) UNINVITED</p> <p style="font-size: 18px; margin: 5px 0;">pátek 23. února 21.00 <small>START</small></p>
---	---	--

WWW.JUNIORKLUBPRIBRAM.CZ

Kriminalita na Příbramsku vloni mírně vzrostla

V loňském roce došlo na Územním odboru Příbram k nárůstu kriminality o 107 případů, tj. o 6 % více než v roce 2022. Na Příbramsku bylo spácháno celkem 1824 trestných činů, z toho bylo objasněno 836 případů, což je téměř 46 %. Vyplyvá to z údajů zveřejněných příbramskou policií. I přes nárůst kriminality se podařilo zvýšit objasňenost o 5 %. Navíc z uplynulých let bylo doobjasněno 223 případů. Na Obvodním oddělení Příbram loni evidovali 886 trestných činů, což je 48,6 % z celkové kriminality.

Nejvíce se na kriminalitě podílí majetková trestná činnost (téměř 54 % z celkové kriminality). Nejčastější majetkovou trestnou činností je vloupání do ostatních objektů - 167 a poté krádeže věcí z vozidel - 119 případů. Sedmdesát vykradených aut a vloupání do 102 ostatních objektů bylo přímo ve městě Příbram. Loni zmizelo 24 automobilů a 47 jízdních kol. Krádeží vloupáním bylo evidováno 438, a to zejména do ostatních objektů (např. garáže, sklepy, kůlny), obchodů, domů, restaurací, bytů, chat.

Co se týká další majetkové trestné činnosti, řešili policisté 155 podvodů, 95× šlo o krádeže prosté v obchodech (72× spáchali recidivisté) a dále 55 případů neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku.

Ilustrační foto: Policie ČR Příbram

„V oblasti podvodů páchaných v online prostředí se stále setkáváme s provázanou sériovou trestnou činností. Typický je nábor legalizátorů

výnosů z trestné činnosti na sociálních sítích a dalších online platformách,“ vysvětlila policejní komisařka Monika Schindlová. Phishing

Půlmaraton se vrátí do centra města

Příbramský půlmaraton, jedna z největších atletických akcí v regionu, se na začátku června opět vrátí do centra města. Oproti prvním ročníkům dozná letošní trasa několika změn.

Po dvouleté pauze poběží účastníci Příbramského půlmaratonu zase ulicemi města.

Foto: Brdský běžecký pohár

Po dvouletém, a trochu vynuceném azylu v areálu Nového rybníka, se Příbramský půlmaraton letos znovu vrátí do centra města. V pořadí již devátý ročník městského běhu se poběží v sobotu 8. června. Délka závodu zůstane stejná - na amatérské sportovce ze všech věkových skupin bude čekat celkem 21 098 metrů. Změní se ale trasa, kudy poběží. Organizátoři se rozhodli upravit původní okruh, po kterém se závodilo ulicemi města od prvního Příbramského půlmaratonu v roce 2016.

Z TGM NA FIALÁK A ZPĚT

Srdcem celé akce zůstane náměstí T. G. Masaryka, odkud jednotlivci i štafetové týmy vyběhnou do Milínské ulice. Na kruhovém objezdu za rybníkem Kaňka se závodníci nebudou stáčet vpravo, jak bylo zvykem, ale poběží rovně až k „Fialáku“. Tam by se měl peloton napojit na tzv. zelenou páteř města, která jej podél Příbramského potoka přivede až k Hořejší Oboře. Po proběhnutí Dvořákova nábřeží bude následovat mírné stoupání Plzeňskou ulicí zpět na náměstí T. G. Masaryka.

„Finální mapu trasy ještě ladíme především s ohledem na plánované stavební práce na několika místech ve městě. Snažíme se zachovat systém čtyř přibližně pětikilometrových okruhů, abychom opět nabídli možnost absolvovat půlmaraton také čtyřčlenným týmům. Právě štafetový běh je totiž ve srovnání s podobnými závody v celém Středočeském kraji unikátní,“ vysvětlil Aleš Barásek, člen pořadajících Tri Klubu Příbram.

LEVNĚJŠÍ STARTOVNÉ

Před startem hlavního závodu bude jako již tradičně celé dopoledne kolem Hořejší Obory patřit těm nejmenším sportovcům. V loňském roce se na start postavilo více než 200 dětí, dorostenců a juniorů.

„Motivace pro letošní rok je jednoduchá - chceme rozvíjet ještě víc mladých sportovců

a ukázat jim, že běhání je krásná sportovní disciplína. Mimo jiné i proto budou všechny děti startovat zdarma,“ uvedl Petr Švarc, další z organizátorů z Tri Klubu Příbram. Bezplatně se Příbramského půlmaratonu budou moci zúčastnit rovněž školní štafety, ať už si to učitelé a žáci rozdají proti sobě, nebo naopak zkusí spojit síly.

Ostatní zájemci z řad aktivních i dosud pasivních sportovců mají možnost využít extra zvýhodněné startovné. Podobně jako při samotném běžeckém závodě půjde i v tomto případě o rychlost. Prvních 50 závodníků v kategorii jednotlivců zakoupí startovné jen za 300 korun, prvních 20 štafetových týmů potom za účast v závodě zaplatí 900 korun (vloni to bylo při přihlášení na místě 2000 korun). Online registrace jsou již spuštěny na webu Příbramského půlmaratonu nebo na stránkách Brdského běžeckého poháru.

Pokud byste chtěli někoho „pošťouchnout“, aby se více hýbal, v prodeji jsou letos nově i dárkové poukazy - jak pro jednotlivce, tak štafety. Podpořte tak svého „ledňáčka“, ať má motivaci i do dalších měsíců.

■ Lukáš Rozmajzl
Brdský běžecký pohár

probíhá skrze e-mailovou komunikaci, sociální sítě a placenou inzerci na webových stránkách. Speciální variantou je phishing v podobě podvodných telefonátů a SMS zpráv. „V podvodných telefonátech významně převažuje legenda falešného bankéře ve spojení s legendou napadeného bankovníctví. V těchto případech je často využíván vzdálený přístup k zařízení oběti a následný vklad peněz oběti do vkladomatů na virtuální měny,“ říká Monika Schindlová. Přetrvává rozesílání podvodných SMS zpráv, které předstírají, že jsou zasílány institucemi nebo přepravními společnostmi. Cílem je vylákat přístupové údaje do internetového bankovníctví oběti a neoprávněně odčerpat její finanční prostředky.

Násilná trestná činnost stoupla pouze ze 119 případů na 120, loni nedošlo k žádné vraždě.

Úmyslné ublížení na zdraví bylo spácháno 31×, 29× porušování domovní svobody, 15× vydírání, 11× loupež, 10× nebezpečné vyhrožování, 8× týrání osoby žijící ve společném obydlí a 7× nebezpečné pronásledování.

Počet hospodářských trestných činů stoupl z 95 na 101. Nejčastějšími případy jsou podvod 18, neoprávněný přístup a poškození záznamu v počítačovém systému, zkrácení daně, zpeněžení či úvěrový podvod.

U mravnostní kriminality došlo k poklesu z 26 na 21 činů. Z toho je celkem deset případů znásilnění, čtyři případy dětské pornografie a zneužití dítěte k ní, tři případy pohlavního zneužívání.

„Co se týká drogové trestné činnosti, kriminalistům se podařilo během loňského roku odhalit 33 případů trestného činu nedovolená

výroba a držení psychotropních látek a jedů. Drogové problematice je věnována velká pozornost, protože je úzce spojena s majetkovou trestnou činností,“ dodala Monika Schindlová.

Recidivisté spáchali celkem 68 % objasněných trestných činů. Nejčastěji se dopouštěli různých krádeží, hlavně v obchodech, mařili výkon úředního rozhodnutí, neplatili výživné, vloupávali se do ostatních objektů a jezdili pod vlivem návykových látek. Mladiství ve věku od 15 do 18 let se podíleli na 19 trestných činech. Kriminalisté během loňského roku vyhlásili pátrání po 278 osobách.

■ **Policie ČR Příbram**

Hornické muzeum Příbram opět přivítalo 100 000 platících návštěvníků

Od roku 2007 Hornické muzeum Příbram zřizované Středočeským krajem vítá každoročně ve svých expozicích více než 100 000 platících návštěvníků. Muzeum chystá hornický masopust i novou pobočku na Bytízu.

Masopustní scénky v areálu Hornického muzea Příbram.

Foto: HMP

V pátek 8. prosince 2023 se jubilejní stotisící návštěvnicí stala žákyně 4. třídy ZŠ Líšnice Sára Kubátová, která si spolu se svými spolužáky z této slavnostní události vedle památeční vstupenky a dárkového balíčku odnesla také silný zážitek.

Slavnostního setkání v cáchovně dolu Vojtěch se na pozvání ředitele muzea Josefa Velfla zúčastnili radní pro oblast kultury, památkové péče a cestovního ruchu Středočeského kraje Václav Švenda, ředitel odštěpného závodu Správy uranových ložisek státního podniku Diamo Zbyněk Skála, reprezentující hlavního partnera muzea, a místostarostové Vladimír Karpíšek a Miroslav Peterka, zastupující město Příbram.

Díky prezentační nabídce se těší Hornické muzeum Příbram dlouhodobě velkému zájmu

návštěvníků a náleží spolu s Českým muzeem stříbra v Kutné Hoře k nejnavštěvovanějším příspěvkovým organizacím zřizovaným Středočeským krajem. Patří zároveň k atraktivním turistickým cílům ČR. Podle agentury Czech-Tourism, která sestavuje žebříček turistických míst s nejvyšší návštěvností, zaujímá přední místo ve statistice nejvyhledávanějších technických památek ČR. A co muzeum nabídne v nejbližší době?

HORNICKÝ MASOPUST NA ŠEVČINSKÉM DOLE

V sobotu 17. února od 10.00 se uskuteční tradiční masopustní lidová veselice v prostředí historických báňských objektů Ševčinského dolu. Průvod masek, mezi nimiž nemohou chy-

bět havíři či důlní skřítkci permoníci, povede duch okolních brdských lesů Fabián, kterého doprovodí kapela a pestrá družina fantastických bytostí. Součástí programu budou humorné scénky čerpající z bohatých hornických tradic, chybět nemohou ani hornické písničky. Na přípravě této oblíbené akce spolupracuje muzeum již 21. rokem se Sbořem dobrovolných hasičů Bohutín, který masopust pořádá od roku 1926. Vstupné činí symbolickou jednu korunu.

URANOVÝ DŮL BYTÍZ – NEJNOVĚJŠÍ POBOČKA

I nadále pokračují práce směřující k dokončení rekonstrukce pobočky muzea Uranový důl Bytíz, která se řadí k mezinárodně významným technickým památkám. Už nyní je možné do tohoto jedinečného průmyslového areálu zavítat a prohlédnout si vybrané objekty, a to po předchozí objednávce na čísle 318 626 307. Aktuální termíny prohlídek jsou vypsány na internetových stránkách muzea muzeum-pribram.cz.

Hornické muzeum Příbram se každoročně prezentuje také v zahraničí. Ani rok 2024 nebude výjimkou. K vidění bude např. dlouhodobá putovní výstava připravená ve spolupráci s Technickou univerzitou Clausthal-Zellerfeld v SRN. Nese název *Z historie drátěných těžních lan* a bude instalována v několika německých hornických muzeích včetně známého Východobavorského industriálního muzea Theuern.

■ **Stanislava Moravcová**
Hornické muzeum Příbram

Milionové dotace zlepší kyberbezpečnost, Portál občana nebo veřejné osvětlení

Příbrami se vloni podařilo získat nenárokové dotace ve výši několika desítek milionů korun. Některé z nich jsou pro občany „viditelné“, např. v podobě rekonstruovaného veřejného osvětlení.

V posledních dvou letech byly v Příbrami vyměněny stovky svítidel veřejného osvětlení, z velké části to bylo možné díky dotacím z Integrovaného regionálního operačního programu 2021–2027.

Foto: Stanislav D. Břeň

Městu Příbram se v uplynulém roce podařilo získat několik dotací, v souhrnu jde o částku přesahující 34 milionů korun.

V březnu 2023 obdrželo město dotaci 13 357 074 korun na zvýšení kybernetické bezpečnosti z Integrovaného regionálního operačního programu 2021–2027 (IROP). Hlavním cílem projektu je zvýšení kybernetické bezpeč-

nosti informačních a komunikačních systémů včetně jejich infrastruktury v prostředí Městského úřadu Příbram, a to v souladu se standardy zákona o kybernetické bezpečnosti. V rámci projektu budou realizována konkrétní technická opatření: zajištění fyzické bezpečnosti technologických místností jako fyzická bezpečnost; zavedení nástrojů pro ochranu integrity komunikačních sítí jako bezpečnost komunikačních sítí; správu privilegovaných účtů a přístupů jako řízení přístupových oprávnění; zavedení nástrojů pro ochranu před škodlivým kódem jako ochrana před škodlivým kódem; monitorování práce s digitálními daty jako aplikační bezpečnost; sada rozšíření výpočetních kapacit jako nástroje pro zajišťování úrovně dostupnosti informací.

VYLEPŠENÍ PORTÁLU OBČANA

V květnu byla přiznána dotace 10 278 623 korun z IROP na zlepšení výkonu veřejné správy, konkrétně na rozšíření městské verze tzv. Portálu občana. Záměrem je maximálně centralizovat a elektronizovat činnosti města Příbram a zajistit informační služby ve vztahu k občanům i samotnému úřadu. Dále se počítá s modernizací portálu včetně jeho propojení s provozovanými informačními systémy veřejné správy a vylepšením mobilní aplikace.

ÚSPORNĚJŠÍ VEŘEJNÉ OSVĚTLENÍ

Vloni město čerpalo dotace i z Národního plánu obnovy, konkrétně to bylo na 2. a 3. etapu rekonstrukce veřejného osvětlení. Smyslem výměny realizované od února do října bylo modernizovat veřejné osvětlení a nahradit stávající sodíkové

výbojky svítidly typu LED, která jsou méně energeticky náročná. Svítidla jsou také vybavena komunikačními moduly (souhrnně tyto technologie spadají do skupiny produktů označovaných jako smart lighting) pro řízení a monitoring. Ve 2. etapě bylo vyměněno 616 svítidel a 11 rozvaděčů a dotace dosáhla 7 259 220 korun, přičemž celkové výdaje se vyšplhaly na 8 949 955 včetně DPH.

Od září 2023 do března 2024 běží 3. etapa stejného projektu, kdy by mělo být vyměněno 189 svítidel (devět zrušeno bez náhrady), 11 rozvaděčů a 32 stožárů veřejného osvětlení. Dotace činí 2 734 440 korun, celkové náklady pak 3 507 742 korun (obě částky včetně DPH).

TECHNICKÁ ZMĚNA ÚZEMNÍHO PLÁNU

V listopadu 2023 získala Příbram dotaci z IROP ve výši 550 248 korun na projekt nazvaný Standardizace územního plánu Příbram. Výsledkem má být zpracování Územního plánu Příbram do jednotného standardu podle stavebního zákona. Převedení platného Územního plánu Příbram do jednotného standardu bude sestávat z několika vzájemně propojených a podmíněných kroků zahrnujících jak projekční práce, tak také veřejné projednání změny a její vydání zastupitelstvem města. Změna územního plánu je tzv. technická, tedy nebudou prováděny žádné věcné úpravy.

■ Stanislav D. Břeň

Popelnice a psi do konce března

Do konce prvního čtvrtletí je třeba uhradit poplatky za svoz odpadu či za psy. Pro letošek už město Příbram netiskne složenky na popelnice a nevydává známky pro psy.

Jednatřicátý březen je poslední den pro splatnost místních poplatků za psy a popelnice. Poplatek za psy se různí podle jejich počtu či lokality (rodinný dům, bytový dům, osady atd.) a stanoví jej obecně závazná vyhláška O místním poplatku ze psů. Seniori nad 65 let jsou od poplatku za prvního psa osvobozeni. Výše poplatku za obecní systém odpadového hospodářství (tzv. za popelnice) činí 720 korun, tedy stejně jako v roce 2023. Změna se týká občanů nad 70 let věku, kteří budou v roce 2024 platit polovinu částky, tedy 360 korun.

Občané mohou hradit poplatky od 1. ledna 2024, přičemž preferována je bezhotovostní platba. Platbu lze provést třemi způsoby:

1. Portál občana: portalobcana.pribram.eu (Moje závazky); 2. bezhotovostní platba: a) místní poplatek za komunální odpad - číslo účtu 1783-521689309/0800 (variabilní symboly jsou stejné jako v minulých letech, případně je sdělí na tel. 318 402 341 nebo 318 402 241), b) místní poplatek ze psů - číslo účtu 60038-521689309/0800 (variabilní symboly jsou stejné jako v minulých letech, případně je sdělí na tel. 318 402 341 nebo 318 402 241); 3. hotovostně v pokladně: Městský úřad Příbram, Gen. R. Tesaříka 19 (naproti Sokolovně).

Vzhledem k tomu, že od letoška se již nevydávají složenky a známky na psy a popelnice, občané si mohou vyžádat takzvanou elektro-

nickou složenku, která připomene splatnost poplatků. Stačí si o ni napsat na e-mail popelnice@pribram.eu. Do e-mailu je třeba uvést jména, příjmení, data narození a adresy trvalého pobytu všech poplatníků, za které má být poplatek uhrazen. Každý rok pak včas přijde upozornění o platbě.

S dotazy k místnímu poplatku za obecní systém odpadového hospodářství se občané mohou obracet na Odbor ekonomický prostřednictvím e-mailu popelnice@pribram.eu.

■ Stanislav D. Břeň

UDRŽITELNĚ I NA PRODEJNÁCH

V Kauflandu víme, že rozhodují činy a proto stavíme moderní prodejny s ekologickými prvky. Zároveň výrazně investujeme i do modernizace stávajících prodejen. Díky tomu významně šetříme přírodní zdroje a snižujeme množství emisí.

**KAUFLAND
PRO LEPŠÍ
BUDOUCNOST**

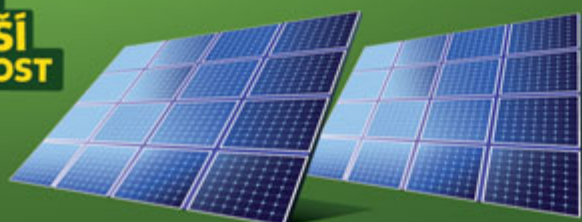

Rozhodují
činy.

INSTALUJEME FOTOVOLTAIKU NA NAŠICH STŘECHÁCH

**KAUFLAND
PRO LEPŠÍ
BUDOUCNOST**

SVÍTÍME ÚSPORNÝM LED OSVĚTLENÍM

VYUŽÍVÁME ELEKTŘINU Z OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ

inzerce

**KAUFLAND
PRO LEPŠÍ
BUDOUCNOST**

ŠETŘÍME PITNOU VODU

TOPÍME ODPADNÍM TEPLEM Z CHLAZENÍ*

* na nových a zmodernizovaných prodejnách od roku 2013

Možnosti pro výstavbu na Fantově louce jsou velmi omezené

Čerstvý posudek, který se týká Fantovy louky, uvádí, že má-li být zachován cenný mokřad v převážné části tohoto území, je třeba téměř vyloučit výstavbu. Za definovaných podmínek by se dalo stavět pouze v severní části louky v blízkosti ulice Žižkova, která je už částečně zastavěna.

Kosatec sibiřský na Fantově louce.

Zdroj: biologický posudek 2022

Město Příbram dostalo závěrečnou zprávu nazvanou *Hydrogeologický a hydrologický průzkum a posudek - Fantova louka, Příbram*. Jde o další klíčový dokument do mozaiky dalších, které by měly mít vliv na to, jak a pokud bude využita Fantova louka. O tomto území se v posledních deseti letech mluvilo v kontextu masivní výstavby, představou bylo vybudovat novou čtvrť pro až 2000 lidí. V roce 2022 byl zveřejněn posudek, který potvrdil, že Fantova louka je cenným prostředím (podrobnosti jsou v Kahanu 12/2022, který je dostupný na kahan.pribram.eu).

Nové posouzení (lze stáhnout po naskenování QR kódu) si objednalo město Příbram od pardubické firmy Watrad (vrtné práce subdodavatelsky řešila společnost Vrty Tenenko) a zjednodušeně řečeno jím chtělo prověřit, zda by bylo možné cokoliv stavět alespoň na části Fantovy louky. Vzhledem k tomu, že posouzení z roku 2022 ukázalo, že Fantova louka je z velké většiny cenný a v intravilánu města zřejmě ojedinělý mokřad, bylo nutné prověřit právě poměry související nějak s vodou. Odkud je louka „napájena“ vodou, zda a případně kde existují místa, odkud se voda na louku nedostává, a jsou tedy „suché“ a bylo by teoreticky možné využít pozemky k zástavbě. Celá problematika je o to citlivější, že se zde střetávají zájmy hned několika majitelů. Město je sice vlastníkem velké části louky, nikoliv však vylučným.

KOMPLETNĚ POSODIT LOKALITU

Hlavní cíle zprávy byly stanoveny tři: kompletní posouzení hydrogeologických a hydrologických poměrů v dané lokalitě; posouzení vlivu předpokládané zástavby na mokřadní charakter prostředí a změnu vodního režimu území Fantovy louky ve vazbě na rozvoj města; stanovení podmínek pro možnou výstavbu na základě zjištěných výsledků.

Hydrogeologický průzkum proběhl na pozemcích několika parcelních čísel, které patří třem subjektům - Zoltang (p. č. 1378/1), Nad Oborou (p. č. 1384/5), obec Dubno (p. č. 4600/2).

V rámci průzkumných prací byly odvrtny čtyři hydrogeologické monitorovací vrty, každý o hloubce 8 m. Na všech vrtech byly realizovány krátkodobé čerpací zkoušky za účelem zjištění hydrogeologických vlastností okolního prostředí. Byl proveden souvislý šestiměsíční monitoring změny hladiny podzemní vody a monitoring stavu povrchové vody v mokřadu na Fantově louce.

S použitím údajů vodoprávního úřadu Příbram a prověřením okolí byly lokalizovány okolní studny, které částečně sloužily jako součást monitorovací sítě. K některým z nich byl po domluvě s majitelem zajištěn přístup. Studny se nacházejí v ulicích Ke Kocábě, Protifašistických bojovníků, Zvonková a Žižkova. „Vodní“ monitoring se uskutečnil v období 13. června až 13. prosince 2023. Ve zprávě jsou detailně popsány parametry jednotlivých vrtů i způsoby odběru vzorků a jejich vyhodnocení.

V kapitole Závěry a doporučení stojí následující (současně jde o komentář k otištěným mapám): „*Fantova louka je z části rozkvetlou mokřadní loukou, mající hodnotu pro spoustu rostlin i živočichů. Lze ji rozčlenit na část budovanou mokřadem a část sušší s lučným porostem. Z hydrogeologického i hydrogeologického pohledu jsou neřídnou součástí hodnocené struktury i pozemky již zastavěné přiléhající k ulici Žižkova, ať už se jedná o bytovou zástavbu, komerční objekty či zástavbu rodinných domků. Pro další diskusi je zájmové území rozděleno na severní a jižní polygon. Pozemky v severní části zájmového území poblíž ulice Žižkova („severní polygon“) nevykazují mokřadní prvky. Pozemky jsou výše položené než jižněji vyvinutý mokřad a jsou budovány mírně odlišnými sedimenty s vyšší propustností, než je tomu v jižní části zájmového území s vyvinutým mokřadem. Tudíž se jedná o poměrně suché území a nebylo zde nutné z pohledu záměrů minulých období budovat odvodňovací rýhy či meliorace. Proto je tato část zájmového území bez odvodňovacích struh, ale také bez výskytu biotopu specifického pro mokřad. Území je zřetelně odděleno od mokřadu polní cestou vedoucí od bytovek do části Nová Hospoda.“*

VYSOCE CENNÝ JIŽNÍ POLYGON

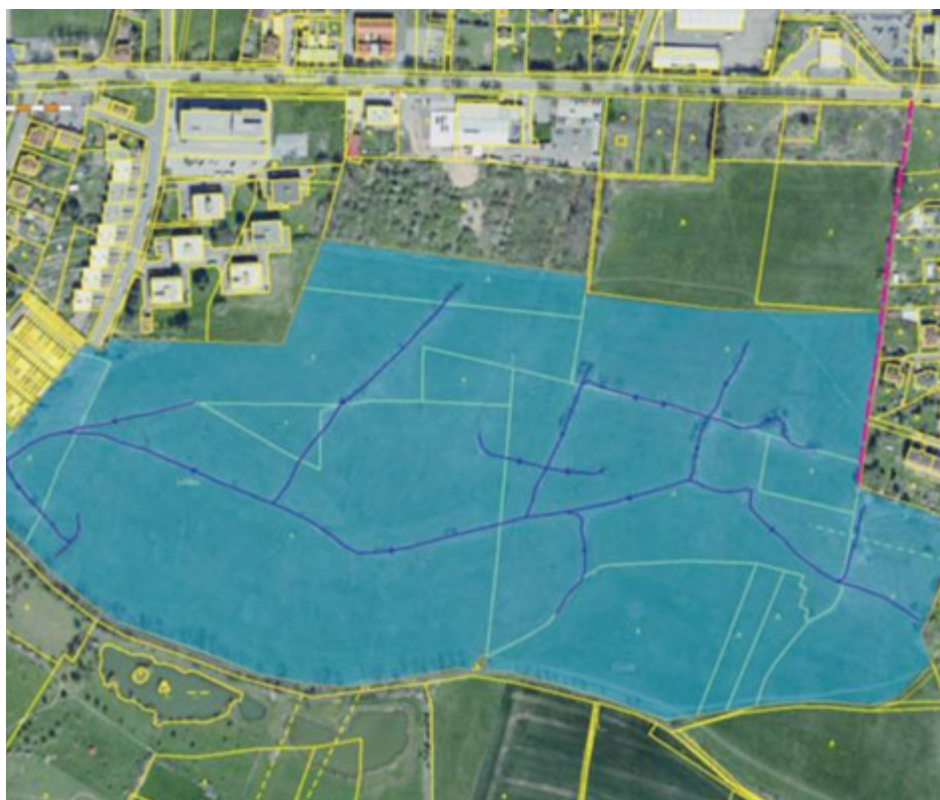
V další pasáži se uvádí: „*Jižní oblast zájmového území mezi koupalištěm, resp. požární nádrží na východě a bytovou zástavbou na západní*

Severní polygon - Pozemky při severní hranici zájmového území s vrty (FL-1 až FL-5). Zdroj (2×): Watrad

straně Fantovy louky, je tvořena přírodními biotopy střídavě vlhkých bezklencových luk a vlhkých pcháčovských luk s uplatněním vlhkých tužebníkových lad. Svou polohou vůči vodnímu režimu tvoří základnu pro rozšiřování některých zvláště chráněných druhů rostlin, např. kosatce sibiřského. Základem mokřadu jsou vodě málo propustné zeminy, pod kterými je vyvinut hydrogeologický kolektor s mírně napjatou hladinou

podzemní vody. Ve východní části „jižního polygonu“ je totiž hladina podzemní vody nejvyšší, a dokonce u vrtu FL-3 je hladina podzemní vody vytlačována nad terén (tzv. napjatá hladina podzemní vody) i v nejsušších měsících. Protože tlak této napjaté hladiny podzemní vody není v zájmové lokalitě přímo odlehčován, je velice pravděpodobné, že zavodňuje spodní část kořenů přírodního biotopu v obdobích, kdy je mokřad

Jižní polygon - Parcely dotčené mokřadem s vyznačením průběhu drenážního systému (modře) a rýhy (červeně) přivádějící srážkovou vodu z prostoru ulice Žižkova.

zdánlivě vyschlý, a tím přispívá k udržení životaschopnosti výjimečného biotopu.“

Zmiňovaný severní polygon louky je z větší části již zastavěn. Volných je šest pozemků o celkové ploše asi 10 000 m², které patří společnosti Nad Oborou (v zájmu transparentnosti uvádíme, že patří bývalému radnímu Jiřímu Holému). Posudek konstatuje, že výstavba na těchto pozemcích by neměla mít významný vliv na stávající hydrologické a hydrogeologické poměry zájmového území. Uvádí však tři podmínky: 1. stavební práce, resp. základové prvky stavby nebudou hlouběji než 2 m pod stávající úrovní povrchu komunikace v ulici Žižkova; 2. vodě nepropustné stavební prvky budou aplikovány na ploše nepřevyšující max. 60 % z plochy každého pozemku, tzn. že min. 40 % pozemku dotčeného stavbou bude umožňovat přirozenou infiltraci srážkových vod; 3. srážkové vody zachycené stavbou budou svedeny do funkční infiltrační jímky se schopností infiltrovat průměrnou hodnotu denního srážkového úhrnu.

MOŽNÁ DEVASTACE MOKŘADU

Jižní polygon, tedy jižní (a převážná) část Fantovy louky je podle citované zprávy pro zachování současného biotopu velice významná a „pro začlenění do územního plánu s plánovanou zástavbou nevhodná.“ A citujme dále: „Průzkumnými pracemi byl zastižen a ověřen tzv. izolátor, který plní významnou funkci pro stávající hydrologické a hydrogeologické poměry mokřadní části Fantovy louky. Porušením izolační funkce sedimentárního souvrství by došlo k zásadním změnám, které lze očekávat v případě stavebních aktivit v hodnoceném polygonu.“ Z posudku vyplývá, že jakýkoliv zásah do stávajícího režimu mokřadu s největší pravděpodobností vyvolá narušení rovnováhy biotopu, a to povede k zániku mokřadní fauny i flory bez ohledu na stupeň jejich ochrany. Autoři zprávy uvádějí, že pro životaschopnost stávajícího mokřadního biotopu je důležitý příjem povrchové vody přítoky z okolních ploch, které nejsou součástí mokřadu. Jde např. o rýhu při severovýchodní hranici území propojující prostor mokřadu s plochou ulice Žižkova. „Rýha tvoří východní hranici pozemku p. č. 1385, zcela zaplňuje pozemek p. č. 1384/3 a pokračuje směrem na jih při východní hranici pozemků p. č. 1386, p. č. 1388 a p. č. 1389/1, kde se rozlévá po východní části mokřadu. Popsaný zdroj povrchové vody nezbytný pro životaschopnost biotopu mokřadu je nutné ochránit před negativními vlivy antropogenní činnosti a kontrolovat jeho funkčnost,“ stojí v závěru posudku. Z uvedeného tedy vyplývá, že severní část území je suchá a potenciálně zastavitelná. Takzvaný jižní polygon je cenný mokřad, který by měl být chráněn.

■ Stanislav D. Břeň

Každý jazyk je prožitkem

Jazyk není jenom soubor gramaticky správných vyjádření, ale celkový balíček, kterým předáváme tradice, zvyky a kulturu. Pro jeho snadnější osvojení je důležité jej prožívat, vkládat do něj emoce a procítit všechny detaily – vnímat to, jak se cítíme, co děláme a kde se právě nacházíme. A tímto způsobem přistupujeme k výuce španělštiny na ZŠ pod Svatou Horou. Slavíme tradice, posloucháme písničky, tancujeme a snažíme se nasát tu správnou atmosféru, která by nám usnadnila naši výuku.

Naučili jsme se spoustu nových slovíček, slyšeli jihoamerickou výslovnost a ověřili si nabyté znalosti španělštiny. Foto: ZŠ pod Svatou Horou

„Každý jazyk je pro mě prožitkem...“ řekl český slavista prof. Jiří Marvan, a tak i my jsme v pátek 24. listopadu jazyk prožívali a přivítali vzácnou, a především vzdálenou návštěvu. Do všech hodin španělského jazyka nás totiž přišel navštívit rodilý Peruánc Ruben, který se snažil zábavnou formou představit zemi, ze které pochází, se všemi jejími odlišnostmi v kultuře, každodenním životě i v kuchyni. Žáci měli možnost dozvědět se zajímavé informace o Peru, slyšet rychlost a přízvuk španělštiny u rodilého mluvčího a ověřit své znalosti v praxi.

Každá hodina v jednotlivých třídách byla rozdělena na dvě části. Děti nejdříve zhlédly krátkou komentovanou prezentaci s osobními fotkami, kde jim byla představena rozmanitost Peru, odlišnosti ve jménech, důležitost rodiny, tradice, pokrmy a nejnavštěvovanější atrakce dané oblasti. Druhá část byla v režii našich špa-

nělštinářů, kteří se mohli zeptat na vše, co je zajímalo. Mezi nejčastější otázky patřilo, jestli Ruben mluví česky, zda mu chutná české jídlo anebo jestli se mu v Česku líbí. Padaly ale také otázky na oblíbenou barvu, pití, jídlo, zvíře nebo i náročnější dotazy typu, jaký má názor na české školství. Díky otázkám, které měly děti dopředu připravené, se dozvěděly, že i Peruáncům může chutnat naše česká svíčková nebo že jim u nás chybí horko a moře. Zároveň byly odprezentovány tradiční peruánské výrobky. Děti měly možnost obléknout si tradiční peruánské pončo a jiné oblečení z lamí/alpačí vlny. Současně mohly porovnat vlnu z obyčejné alpaky/lamy s vlnou ze vzácné vikuni, která je v Peru chráněná, nesmí se domestikovat, její vlna je velmi drahá a stříh podléhá vládní kontrole. Zlatým hřebem všech hodin byla informace, že obyvatelé Jižní Ameriky spořádají prakticky vše včetně morčat, ještěrek i roztomilých alpak. Při této skutečnosti většina žáků neskrývala zděšení: „Jak by někdo mohl jíst něco, co považujeme za domácího mazlíčka nebo je tak roztomilé jako alpaka?“

Hodina se nám všem velmi líbila. Naučili jsme se spoustu nových slovíček, slyšeli jihoamerickou výslovnost a ověřili si nabyté znalosti španělštiny, což je zřejmě ze zpětné vazby našich žáků na tuto hodinu španělštiny s rodilým mluvčím.

■ Gabriela Dvořáková
ZŠ pod Svatou Horou

Reakce studentů

Kačka: Dozvěděla jsem se, že se v Peru jedí ještěrky, morčata a lamy. Také jsem se naučila správnou výslovnost Machu Picchu. Hodina mě bavila, protože jsem se dozvěděla spoustu věcí o zvyklostech a tradicích.

Sofča: Hodina se mi moc líbila. Bylo fajn vidět a slyšet někoho, kdo mluví španělsky. Líbilo se mi, že jsem se dozvěděla nové věci o jejich zemi, protože se zajímám o to, jak to vypadá v jiných částech, kde se mluví španělsky.

Zuzi: Dozvěděla jsem se, jak se žije v Peru, co jedí, jaká mají významná turistická místa a co se tam dá dělat. Hodina mě bavila a je úplně jiné slyšet španělštinu od rodilých mluvčích.

Niki: Dozvěděla jsem se, že Peruánci jedí lamy, morčata a piraně. Morče se řekne španělsky „cuy“ a když se chceme vyfotit s domorodci, tak se jich nejdříve musíme zeptat, protože si někteří myslí, že jim fotka vezme duši.

David: Dozvěděl jsem se, že mají dvě jména a dvě příjmení a že jsou tam sopky, hory, lesy i pláže.

Kája: Dozvěděla jsem se, že Peruánci mají krásné bílé zuby. Chtěla bych, aby se to opakovalo, je to legrace, něco nového se naučíme a je to takové pohodové.

Vanes: Hodina mě moc bavila. Je dobré slyšet mluvit rodilého mluvčího. Naučila jsem se slovíčka zvířat. Jako třeba boa (anakonda), cuy (morče), llama (lama), a vaca (kráva).

Niky: Zajímavé byly ukázky výrobků z lamí vlny. Vyrábí se z ní svetry nebo rukavice. Bylo super slyšet různá slovíčka, jak se vyslovují v jejich rodném jazyce.

Barča: Dozvěděla jsem se, že jedí zvířata, která bych nikdy neochutnala. Bylo to zábavné.

Postavili jsme tábor a přijali nováčky

Příbramský 4. skautský oddíl Mohawk se v loňském roce rozrostl o nové členy, vybudoval si tábořiště a absolvoval mnoho výprav a aktivit, jejichž cílem je naplňovat vizi skautského hnutí.

Tábor nové éry se koná nejen na novém místě, ale také s novými stany týpí. Foto: 4. skautský oddíl Mohawk

Do začátku roku 2023 vstoupil příbramský 4. skautský oddíl Mohawk opět o něco početnější - je nás totiž okolo třiceti. Během prvních tří měsíců se uskutečnily tři víkendové výpravy - jedeme do dobře známých Myštic, poprvé navštívujeme brdskou chatu Šimákovnu a už poněkoličkáte jihočeský Skaličný. V polovině dubna čeká několik nejzkušenějších mezioddílův setkání v Olomouci.

Celé jaro je oproti předchozím letům věnováno přípravě tábora. Stojí před námi totiž nelehký úkol - vybudovat kompletní tábořiště tak, abychom na něm v létě mohli bez problémů strávit dva týdny. Při čtyřech nabitých víkendech jsou na louce za Březnicí odpracovány stovky hodin. Velkou zásluhu na tom, že se vše povedlo, mají především rodiče, kteří přispěli radou, pomocí nebo obojím, a různí kamarádi. Poděkování patří i městu Pří-

bram, které poskytlo finanční dotaci, díky které jsme mohli pořídit nové stany týpí.

Samotný tábor se konal na přelomu července a srpna. Třicet táborníků mělo tu možnost užít si dva týdny pobytu v přírodě. Byť nás prvních pár dní trápilo velké sucho a po zbytek tábora naopak deště, byl to snad pro všechny skvělý zážitek. Během dne byl obvykle program zaměřený na poznávání přírody nebo tábornické dovednosti, podle počasí jsme si užili spoustu her v lese, na louce nebo v jídelně pod střechou. Uspořádali jsme také jednodenní výlet do Březnice a dvou-denní výpravu na bývalé mohawské tábořiště u Orlíku. Večery jsme obvykle trávili v týpí při zpěvu, povídání nebo hrách. Sedm z nás složilo u slavnostního ohně slib a tři skautky úspěšně prošly náročnou Zkouškou tří orlíků per. Nešlo však jen o samotný program - důležitou součástí

skautského tábora je také schopnost postarat se o sebe a pomoci mladším táborníkům. Každý tak měl službu v kuchyni, noční hlídku nebo pomáhal při přípravě dřeva. Podívat se za námi a pomoci s programem přijelo i několik kamarádů.

Důležitým milníkem *Tábora nové éry* byly volby vedoucích. V pořadí 6. náčelníkem Mohawků se stal Samotář a pod jeho vedením jsme 5. září zahájili 26. období kmene Mohawk. Jelikož jsme se opět rozrostli (v září nás bylo přes čtyřicet), změnilo se i uspořádání schůzek a došlo k rozdělení na mladší a starší.

Poslední čtyři měsíce roku přinesly několik dalších výprav. Na tu první vyrazíme v půlce září na jihočeskou Blatenku. V říjnu jsme měli víkendovku v milínském pivovaru a mladší si užili jednodenní výpravu v ulicích Příbrami. Listopad patřil našemu tradičnímu cíli - Kubrychtově boudě v Českém krasu. Díky domluvené prohlídce stol totentokrát bylo ještě zajímavější. Prosinec jsme zahájili víkendem na uzlařském závodě v Kolíně. Během dalších dvou víkendů jsme měli akci s pečením perníčků, tradiční vánoční nadílku a posledním podnikem byla výprava s rodiči, při které jsme vyrazili na vrch Květná.

Rok 2023 byl ve znamení mnoha zajímavých chvil a důležitých změn, už nyní se těšíme, co přinese rok nový. Podrobnosti o našich aktivitách najdete na webu indianipribram.cz.

■ **Martin Kostka, Matěj Mosler**
4. skautský oddíl Mohawk

Recitovala i pětadevadesátiletá paní Eliška

V průběhu adventu zavítali žáci naší školy do domova seniorů na Březových Horách s připraveným vystoupením. Nakonec ale recitovala i paní Eliška, které je 95 let.

Dvacet tři žáků třídy 3.B ze ZŠ Školní se se svými učitelkami rozhodlo trochu předvánoční nálady rozdat příbramským seniorům. Z dopisů žáčků: „V pátek 15. 12. vyrazila naše třída 3.B na Březové Hory do domova seniorů, aby šířila radost a vánoční náladu. S paní učitelkami jsme si připravili vánoční básničky a česko-anglické písničky a koledy. Většina z nás měla trému, hlavně holky. Klukům to tolik nevadilo, ale asi taky měli trochu strach.

Písničky jsme doprovázeli na různé hudební nástroje a k některým jsme měli připravené obrázky a plyšáky. Paní učitelka nás doprovázela na kytaru. U jedné písničky si s námi seniori i trochu zatančili. Na konec vystoupení měla Kačka dokonce sólo na housličky s koledou Štědrý večer nastal.

Všichni dědečkové a babičky tleskali a jásal. My jsme jim rozdali vlastnoručně vyrobená andělská přáníčka s věnováním a básničkou, oříšky

Ze setkání dětí a seniorů.

Foto: ZŠ Školní

a malé ozdobičky pro úsměv na tváři. Když jsme jim přáníčka předávali, byli jsme úplně dojatí. Někteří si s babičkami i trochu povídali. A nakonec jsme neodcházeli s prázdnou. Jako poděkování jsme dostali malé čokoládíčky a bonbony. O závěrečné překvapení a pohlazení se nakonec postarala paní Eliška, která nám zarecitovala strašně dlouhou básničku o vánočním stromečku. Nemohli jsme ani uvěřit, že je paní Eliška 95 let a básničku si pamatuje odmala.“

My, učitelky, jsme moc rády, že se nám společně s dětmi podařilo vykouzlit úsměv na tváři nejen seniorům, ale i našim malým žáčkům.

■ **Jana Žáková, Markéta Kubalová**
ZŠ Školní

Pasco Sensorium pomáhá při výuce přírodních věd

Již dva roky naše škola využívá ve výuce Pasco Sensorium. Jde o sadu bezdrátových čidel, pomocí níž lze provádět pokusy v různých předmětech zaměřených na přírodní vědy.

Pasco Sensorium je sada obsahující bezdrátová čidla, jejichž pomocí lze provádět pokusy napříč jednotlivými předměty, jako jsou chemie, fyzika, zeměpis či přírodopis.

Na pořízení sady jsme částečně využili finance z dotačního programu Národní plán obnovy. Práce s pomůckou se osvědčila jak při běžné výuce, tak při činnostech v rámci projektových dnů školy. Pro širší využití bylo třeba zakoupit rozšíření tohoto zařízení. Na financování této investice se částkou ve výši 64 000 korun podílelo město Příbram, jehož dotační program jsme využili. Díky investici mohou žáci nyní využít ke stávajícímu modelu navíc spirometr, čidlo oxidu uhličitého, měřič krevního tlaku a další měřidla. K jednotlivým pokusům nepotřebují vyučující ani žáci laboratoř, ale pouze Pasco Sensorium a tablet nebo běžný počítač.

V loňském školním roce učitelé přírodovědných předmětů realizovali projektový den s názvem Meteorologie. Žáci tehdy využili Pasco

Pasco Sensorium lze využít v předmětech, jako jsou chemie, fyzika, zeměpis či přírodopis.

Foto: ZŠ Březové Hory

Sensorium k měření tlaku, teploty, vlhkosti. Po přenosu do počítače získané hodnoty následně vyhodnocovali a porovnávali. Badatelská úloha s tematikou okyselování oceánů pak byla zadáním v hodinách chemie, kdy žáci pomůcku využili pro měření pH roztoku a koncentrace oxidu uhličitého. Také výuka tématu o orgánové soustavě v hodinách přírodopisu byla obohacena o práci se senzory, žáci pracovali s naměřenými hodnotami krevního tlaku nebo srdečního pulsu.

Pasco se svým rozšířením napomáhá námi preferované badatelské výuce v přírodovědných předmětech, přibližuje reálné využití znalostí získaných při výuce a plně podporuje žákovskou aktivitu.

■ Kateřina Trojáková, Ivana Čapková
ZŠ Březové Hory

Mateřské školy o letních prázdninách

Mateřská škola	Kapacita	1.–7. 7.	8.–14. 7.	15.–21. 7.	22.–28. 7.	29. 7.–4. 8.	5.–11. 8.	12.–18. 8.	19.–25. 8.	26.–28. 8.	29.–30. 8.
MŠ V Zahradě	50						50				
MŠ, PB III, Jungmannova 91	110				110	110					
MŠ Klíčková vila	50										
MŠ Klubičko	80		80	80							
MŠ Perníková chaloupka	84		84	84							
MŠ 28. října 55, Příbram VII	84					84	84				
MŠ, PB VII, Bratří Čapků	č.p. 278 č.p. 235	96 100							96	96	
MŠ Pohádka	105	105									
MŠ, PB VII, Jana Drdy	č.p. 496 č.p. 193	100 112									
MŠ, PB VIII, Školní 131	č.p. 130 č.p. 131	100 108					100	100			
MŠ pod Svatou Horou	40			40	40						
Alternativní MŠ	40									40	
MŠ Rybička	39		39								
MŠ při Waldorfské škole Příbram	36				36						
Celková kapacita MŠ v daném týdnu		205	203	204	186	194	234	208	204	236	0

MŠ v provozu MŠ uzavřena

Projednáno v RM dne 08.01.2024, R. usn.č. 0016/2024

Galerie představuje maffisty, virtuální Ernestinum i plastiky Jiřího Kobra

Do konce února má příbramská Galerie Františka Drtikola na programu tři zajímavé výstavy – o Maffii a jejím ztvárnění na fotografiích Františka Drtikola, Ernestinu ve virtuální realitě Vojtěcha Radakulana a kolorovaných dřevěných plastikách Jiřího Kobra. Připraven je také doprovodný program pro školy.

Vojtěch Radakulana s brýlemi na virtuální realitu, které přiblíží, jak mohla část Záměčku-Ernestina vypadat ve středověku. V pozadí je vidět instalace Dveře, kterou pro gotický arkýř vytvořil Jiří Kobr.

Foto: Galerie Františka Drtikola

V Galerii Františka Drtikola Příbram lze aktuálně navštívit tři výstavy. Do 11. února poběží výstava František Drtikol - Maffie. Obsahuje portréty členů odbojové skupiny

z dob Rakouska-Uherska. Maffie (Karel Kramář, Edvard Beneš, Alois Rašín, T. G. Masaryk...) představovala hlavní strukturu tuzemského odboje za Velké války. Její aktéry ateliér Drtikol a spol. zpodobnil v podobě reprezentativních portrétů. Výstavu originálů datovaných rokem 1921 a dalších portrétů maffistů doplňují faksimile policejních fotografií členů Maffie a dokumentů z doby jejich protistátní činnosti.

Do 25. února lze navštívit výstavu Vojtěcha Radakulana nazvanou Ernestinum ve virtuální realitě. Jde o interdisciplinární projekt na pomezí historie, výtvarného umění, architektury a virtuální reality. Jádrem patrně nejstarší světské budovy v Příbrami lze zažít v podobě z období vrcholného středověku. Mluvící artefakty v digitální adaptaci zprostředkují předměty a dobu zakladatele stavby, arcibiskupa pražského Arnošta z Pardubic. Interiér tvrze ve virtuální realitě vytvořil na základě odborných podkladů Věry Smolové a Michala Profanta Vojtěch Radakulana. Součástí je také řezbářsko sochařská instalace Dveře, kterou připravil Jiří Kobr.

Jiří Kobr má do 25. února v Záměčku-Ernestinu také svou výstavu nazvanou Ještě. Jde o kolorované dřevěné plastiky vycházející z křesťanské ikonografie spolu s barevnými dřevoryty na papíře či plátně. Jiří Kobr patří

k umělcům, stojícím jenně stranou výtvarného provozu, přitom jeho práce jsou výjimečné jak z hlediska řemeslného provedení, tak i schopností aktualizovat živě základní témata křesťanské kultury.

Na únor je připravený také doprovodný program pro školy. Osmého února se uskuteční akce Martina Kubáta a Jana Freiberga nazvaná Maffie na polaroidu. Žáci se vyfotí podle reprezentativních portrétů Františka Drtikola jako T. G. Masaryk a odnesou si domů vlastní portrét na polaroidu. V úterý 20. února bude mít Věra Smolová přednášku o Arnoštovi z Pardubic, která se bude vztahovat k výstavě Ernestinum ve virtuální realitě. Přednáška je rovněž určená pro střední a základní školy. Účast na obou akcích je třeba rezervovat na e-mailu galeriedrtikol@gmail.com nebo na čísle 771 122 581.

Kromě výstav mohou návštěvníci zhlédnout také stálé expozice o životě a díle příbramského rodáka Františka Drtikola, nebo se nechat unést virtuální realitou v Měkké aréně, kterou před třemi lety vytvořil Vojtěch Radakulana.

■ Galerie Františka Drtikola

Petra Palusová: Ze stromů čerpám stabilitu, sílu a bezpečí

Spolu s novým rokem přichází také první letošní výstava v galerii Oblastní nemocnice v Příbrami. Příbramskou Waldorfskou školu vystřídají Stromy Petry Palusové.

Do nemocniční galerie se Petra Palusová vrací po pěti letech. Autorka, která se v Příbrami narodila a absolvovala zde také základní školu a Gymnázium, pak vystudovala zahradní a krajinnou architekturu na pražské vysoké škole. Právě do Prahy se po ukončení studia přesunula kvůli své práci. V současné době působí Petra Palusová, která je kromě jiného i bývalá dobrovolná mladá hasička a vedoucí Dobrovolných mladých hasičů v obci Dubno, v jedné městské části Prahy jako vedoucí oddělení zeleně. Z této pozice se stará o veřejnou zeleň, o ochranu přírody a krajiny, zabývá se také ochranou zvířat proti týrání.

Stromy maluje Petra Palusová již více než sedm let. Ke svým malbám používá plátno a akrylové barvy, výsledné obrazy často doplňu-

Jedno z děl Petry Palusové v galerii Gaudii gratia, kterou můžete navštívit v příbramské nemocnici.

Foto: ONP

je plastikami stromů z keramické hmoty. „Miluji stromy, čerpám z nich stabilitu, sílu a bezpečí, jež se skrývá články, meditace a stromové obrázky snažím předávat dál. Zároveň se se čtenáři dělím o své znalosti a dovednosti získané při studiu zahradní a krajinné architektury a ze své praxe,“ řekla Petra Palusová, která vás na svoji další výstavu zve až do konce března do galerie Gaudii gratia v přízemí pavilonu C nemocnice v Příbrami 1.

■ Martin Janota
Oblastní nemocnice Příbram

Technické služby přijmou účetní, řidiče, techniky údržby a hrobníka

Zájemci o zaměstnání mohou využít aktuální nabídku Technických služeb města Příbrami. Příspěvková organizace nabízí hned několik pozic najednou.

Technické služby města Příbrami nabízejí práci mj. pro obsluhu sekacích zařízení. Foto: TS

Technické služby města Příbrami (TS) přijmou několik pracovníků.

DĚLNÍK – TECHNIK ÚDRŽBY

Středisko Veřejná zeleň přivítá uchazeče na pozici dělník - technik údržby. Náplň práce spočívá v údržbě a obsluze sekacích zařízení a činnostech spojených s údržbou veřejné zeleně. Požadovány jsou řidičský průkaz skupin B a T, vyučení v oboru automechanik či opravář zemědělských strojů a samostatnost a spolehlivost. Pracovní poměr s pevnou pracovní dobou je na dobu určitou s možností prodloužení.

HLAVNÍ ÚČETNÍ

TS dále hledají hlavní účetní. Mezi požadavky patří vzdělání ekonomického zaměření (SŠ/VŠ), znalost účetnictví příspěvkové organizace

(výhodou), podvojného účetnictví a daňových zákonů (základní), samostatné zpracovávání a vedení účetnictví příspěvkové organizace, znalost práce na PC, samostatnost, svědomitost a zodpovědnost. Práce je na plný úvazek s nástupem v červnu 2024.

HROBNÍK

Středisko Hřbitovy přijme hrobníka na práce spojené s pohřbíváním (kopání hrobů, otevírání hrobek), dále náplň práce tvoří ukládání uren, údržba a úklid hřbitovů či sezonní práce jako sekání trávy, hrabání listí nebo úklid sněhu. Požadovány jsou zkušenosti při práci s křovinořezem, samostatnost, pečlivost, spolehlivost a výhodou je řidičský průkaz skupiny B.

ŘIDIČ

Středisko Komunikace nabízí volné pracovní místo řidiče. Náplň práce představuje obsluha a údržba přidělené techniky a práce spojená s údržbou, opravou a instalací dopravního značení. Vyžadovány jsou řidičský průkaz skupin B a C, profesní průkaz, samostatnost, spolehlivost a flexibilita. Po zkušební době je pracovní poměr na dobu neurčitou s pracovní dobou 6.00 až 14.30. Nástup je možný v únoru 2024.

TECHNIK REALIZACE A ÚDRŽBY ZELENĚ

Další nabízenou pozicí je technik realizace a údržby veřejné zeleně. Bude mít na starosti přípravu podkladů k projektům veřejné zeleně

a pasportizaci, řízení jejich realizace; navrhování sadovnických a krajinářských úprav a údržby ve spolupráci s Odborem životního prostředí města Příbram; kontrolu parků, sadů a dalších ploch veřejné zeleně a navrhování vhodných, údržbových a ochranných opatření; kontrolu techniky střediska veřejné zeleně a návrhy její obnovy. Uchazeč by měl být kvalifikovaný v oboru zemědělství a mít zkušenosti s vedením kolektivu, dále se předpokládají držení řidičského průkazu B a samostatnost a spolehlivost. Pracovní poměr je na dobu určitou s možností prodloužení, nastoupit lze od března 2024.

U všech nabízených pozic poskytují Technické služby města Příbrami 25 dní dovolené, čtyři dny indispozičního volna a stravenky. V případě zájmu lze kontaktovat Miroslavu Skalickou (miroslava.skalicka@ts-pb.cz, 318 624 191 linka 25). Zájemci o pozici hlavní účetní (do 16. února) a technik realizace a údržby veřejné zeleně (do 22. února) zašlou životopis na uvedenou e-mailovou adresu, popř. na adresu organizace: Technické služby města Příbrami, U Kasáren 6, 261 01 Příbram IV. Součástí životopisu musí být údaje o dosaženém vzdělání, odborné praxi nebo případném speciálním profesním osvědčení.

■ Stanislav D. Břeň

Kahan je druhý nejlepší zpravodaj v Česku, příbramský Facebook první v kraji

Tištěný zpravodaj Kahan se umístil na druhém místě mezi radničními periodiky, která vydávají města s více než 10 000 obyvateli. V této skupině byla posuzována téměř padesátka radničních listů. V soutěži Zlatý lajk 2023 uspěl i facebookový profil města, který skončil na prvním místě v krajském kole.

Zpravodaj Kahan se umístil na druhé příčce v celostátní soutěži radničních zpravodajů, kterou pořádá zapsaný spolek Kvalikom. Příbramské tištěné médium vydávané městem Příbram uspělo v konkurenci 48 radničních periodik v kategorii sídel s více než 10 000 obyvateli. Kvalikom hodnotil zpravodaje počtvrté a podle vyjádření společnosti jde o největší českou soutěž radničních zpravodajů. Porotci přidělili Kahanu 49 z 50 možných bodů.

V soutěži Zlatý lajk 2023, který čtvrtým rokem vyhlašuje rovněž spolek Kvalikom, se na prvním místě v kraji umístil městský facebookový profil, který je na adrese

facebook.com/mestskyuradprijbram. Získal 36 bodů ze 40.

PRAKTICKÝ, EDUKATIVNÍ, POLITICKY NEZNEUŽÍVANÝ

V hodnocení Kahanu porota mj. uvedla: „Porota se jednomyslně shodla na velmi vysoké obsahové kvalitě periodika, které podává ucelený obraz o životě ve městě. Zpravodaj informuje dle dostupných informací objektivně a občanům poskytuje komplexní a praktické informace. V kategorii měst nad 10 tisíc obyvatel se jedná o jedno z nejkvalitnějších periodik v celorepublikovém měřítku. Zpravodaj se zabý-

vá nejen činností úřadu, ale má i dostatečný přesah do regionálních témat, činnosti místních spolků a různých zájmových skupin. Texty článků jsou kvalitní a jsou v pořádku i z hlediska gramatického. Texty splňují nároky na čtivost, atraktivitu, nejsou zbytečně dlouhé, ale zároveň dostatečně podrobné. Obsahová skladba je rozmanitá, vážná a seriózní témata jsou dostatečně mixována s odlehčenějšími texty. Výběr témat je v pořádku, je zde kladen důraz na edukativnost a nechybí ani podrobné informace například o hospodaření města, projektech, které realizuje, a podobně. Prostor je dáván historii, sportu i lifestyleovým tématům. Fotografie jsou

Foto: Kahan

na nadprůměrné úrovni, ale kvalitativně rezervu mají – je to patrné tím, že pocházejí z různých zdrojů. Články vhodně doplňují a díky barevnému tisku dobře vyniknou. Zpravodaj naplňuje požadavky na praktičnost, ale i edukativní a zábavní funkci. Zpravodaj není politicky zneužíván – představitelé obce nejsou nadměrně zobrazováni na fotografiích, ani nadměrně citováni v textech.“ Kompletní zpráva je na webu kahan.pribram.eu.

VSTŘÍCNÝ A PŘÍSTUPNÝ

V hodnocení facebookového profilu mj. stojí: „Město komunikuje prostřednictvím sociální sítě Facebook od roku 2014. Samotný fakt, že radnice sociální síť aktivně používá, je důkazem její vůle o maximálně dostupnou a moderní

komunikaci. Nejen v tomto ohledu je tedy radnice komunikačně vzorná a k obyvatelům vstřícná. Jednotlivé příspěvky jsou kvalitní, informačně hodnotné. Zahrnují jak aktuální dění z reportážního pohledu, tak obecnější informace, plány, praktické informace, upozornění na blížící se akce či dávání prostoru k diskusi na konkrétní téma. Textace příspěvků je čtivá, výstižná, psaná přístupným způsobem, který odpovídá charakteru sociální sítě. Prostor ke zlepšení vidíme v interakci s jednotlivými příspěvky, která by mohla být intenzivnější – to se týká odpovídání na dotazy, připomínky, případně alespoň reakcí formou emotikonů. Správci publikují videa, která jsou kvalitativně dostatečná. Audiovizuální obsah je na Facebooku populární a má značný dosah. Příspěvky jsou publikovány v dostatečné frekvenci, mezi jednotlivými posty nejsou několikadenní prodlevy, ani se následně nedohání vše na poslední chvíli. Informační hodnota příspěvků je dostatečná a vysoká, nechybí žádné důležité informace o dění v obci, praktická upozornění či přehledy, stejně tak volnočasový obsah, který je podáván atraktivní formou.“

Kahan byl jako jeden z nejlepších radničních zpravodajů hodnocen již v minulosti. V loňském roce jej Kvalikom označil coby nejlepší zpravodaj ve Středočeském kraji (kategorie měst nad 10 000 obyvatel) a druhým nejlepším v ČR. V letech 2016 a 2017 se Kahan stal nejlepším

Spolek Kvalikom letos ocenil hned dva informační prostředky města Příbram – zpravodaj Kahan a facebookový profil.
Foto: Eva Švehlová

městským zpravodajem v Česku, soutěž tehdy vyhlašovaly Katedra politologie a evropských studií Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, Civipolis, Unives.eu, Angelus Aureus a Sdružení místních samospráv České republiky.

■ Stanislav D. Břeň

inzerce

POŠTOVNÍ POUKÁZKY K ZAPLACENÍ MÍSTNÍCH POPLATKŮ ZA ODPAD A PSY ZRUŠENY

PŘÍBRAM

Výše místních poplatků a informace o platbě

- Poplatek za svoz odpadu činí 720 Kč/osoba (u občanů nad 70 let 360 Kč), poplatek za psy se různí podle jejich počtu a lokality.
- Splatnost místních poplatků je 31. 3. 2024.
- **Variabilní symboly jsou stejné jako v minulých letech.** Pokud nevíte variabilní symbol, kontaktujte Odbor ekonomický MěÚ Příbram: e-mailem na adrese popelnice@pribram.eu (v případě poplatku svozu odpadu uveďte jména, příjmení, data narození a adresy trvalého pobytu všech poplatníků, za které má být poplatek uhrazen) nebo **telefonicky - 318 402 241, 318 402 341.**

Možnosti platby

<p>Bezhotovostní převod</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Místní poplatek za komunální odpad č. ú. 1783-521689309/0800 ■ Místní poplatek za psy č. ú. 60038-521689309/0800 	<p>Portál občana</p> <p>Portál naleznete na adrese portalobcana.pribram.eu (Moje závazky). K přihlášení do portálu je nutné mít k dispozici bankovní identitu nebo jiný způsob ověření totožnosti uznávaný Národní identifikační agenturou.</p>	<p>Hotovostně či platební kartou</p> <p>Pokladnu MěÚ najdete na adrese Gen. R. Tesaříka 19 (naproti Sokolovně) v 1. patře. Na poště uhradíte poplatek poštovní poukázkou typu A.</p>
--	---	---

i Nechte si poslat elektronickou složenku

Elektronická složenka vám připomene splatnost poplatků. Napište si o ni na popelnice@pribram.eu. Do e-mailu uveďte jména, příjmení, data narození a adresy trvalého pobytu všech poplatníků, za které má být poplatek uhrazen.

ZNÁMKY NA POPELNICE A NÁLEPKY NA ZNÁMKY PRO PSY SE OD ROKU 2024 NEBUDOU VYDÁVAT

Chocholatá skála: Významná brdská geologická lokalita

Vydáme-li se proti proudu Klabavy (pro snazší orientaci zde užívám názvy vodních toků podle mapy.cz, i když jsou diskutovány), za zámečkem Tří Trubky nás pěkná lesní cesta Josefka dovede do hlubokého údolí, sevřeného prudkými zalesněnými svahy Kamenné (736 m) a protisvahem Kočky (789 m). Údolí začíná dvěma významnými geologickými útvary. Vpravo na svahu Kamenné můžeme navštívit Skládanou skálu. Vlevo na severních svazích Kočky si rozhodně nenecháme ujít Chocholatou skálu (652 m).

Brdy, Chocholatá skála, vrcholová partie.

Foto (2×): Jaroslav Hodrment

Chocholatá skála, takto označována již na vojenské mapě z roku 1879, byla ještě za 1. republiky hojně navštěvovaným, a dokonce opěvovaným místem. Byl odtud totiž vynikající rozhled do údolí Klabavy a patrně i Třítrubeckého potoka a na protější brdské veličány. Do nedávné doby rozhledu bránily vzrostlé stromy, dnes již vlivem kácení po kůrovcové kalamitě poněkud prořídle.

Soutok Třítrubeckého potoka (vlevo) a Klabavy

Chocholatá skála patří mezi významné brdské geologické lokality. Jedná se o takzvaný mrazový srub, typicky poskládaný z vodorovně položených nepravidelných skalních hranolů, ležících na sobě a tvořících rozmanité útvary. Tento fakt nejlépe vynikne při pohledu zdola. Ale pod skaliskem je těžký kamenitý a svažité terén, je tedy třeba být opatrný a nezapomenout na to, že tu jsme v chráněné oblasti, a tudíž mechy a lišejníky, léta zde vegetující na kamenech, rozhodně nepoškozujeme. Náhorní partie je naopak přehledná a dobře schůdná.

Na cestu se nejspíše vydáme ze Strašic, z parkoviště u Hájkova mostu. Modrá či cyklotrasa 8190 nás povede podél Klabavy, okolo Ameriky (dříve hájovna, dnes vojenský areál) a zámečku Tří Trubky (v areálu nedávno otevřený Dům přírody Brd). Cyklotrasa nás dále nasměruje na značenou křižovatku Pod Serpentinou, kde odbočíme vpravo na cyklotrasu 315. Po klikaté asfaltce vystoupáme k opravené studánce Vladařská a asi 600 m za ní najdeme vpravo značenou lesní cestu, vedoucí přímo do oblasti

Výlet v kostce

Oblast: Brdy

GPS start: Strašice, parkoviště u Hájkova mostu
49.7189656N, 13.7667825E

Trasa: parkoviště Strašice - Chocholatá skála

mapy.cz/s/loratabevu

Vzdálenost: 4,5 km

Typ: pro pěší a horská kola

Náročnost: střední

Značení: cyklotrasy 8190 a 315

vrcholové partie Chocholaté skály. Stojí za to ji navštívit, je to pěkné inspirativní místo.

■ Jaroslav Hodrment

Na Padrtských pláních přibylo dalších jedenáct tůní

Zadržet v Chráněné krajinné oblasti Brdy více vody a vytvořit vhodné podmínky pro vzácné i běžné vodomilné živočišné i rostlinné druhy. To jsou hlavní cíle programu, který odstartovaly v roce 2018 v Brdech Vojenské lesy a statky ČR (VLS) ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK). Posledních pět let „špikují“ brdskou krajinu desítkami malých vodních ploch, tůní a napajedel. Vloni k nim v rámci revitalizace plochy bývalé protitankové střelnice Padrt přibylo dalších 11 tůní.

Lesnická divize VLS vloni na pláních kolem Padrtských rybníků navázala na první část revitalizace vodního režimu z roku 2020, kdy zde vybudovaly VLS osm tůní o celkové rozloze 800 m² a „zmeandrovali“ půlkilometrový úsek odvodňovacího příkopu. „Jedenáct nových tůní má celkovou rozlohu 670 metrů čtverečních a jsou opět rozmístěny na jednotlivé odvodňovací kanály tak, aby zpomalily odtok vody a napomohly k jejímu zasakování do okolního prostředí,“ uvedl ředitel VLS Roman Vohradský.

ÚTOČIŠTĚ PRO ŽIVOČICHY A ROSTLINY

Vedle zlepšení schopnosti zadržet vodu v lokalitě se vodní tůně stanou útočištěm zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin. „Podmáčení okolních travních porostů přispívá k šíření zvláště chráněných vlhkomilných organismů. Tůně jsou domovem všech obojživelníků, kteří do této oblasti patří, tedy tří druhů čolků a pěti druhů žab. Věříme také, že lokalita se do budoucna z atraktivní například pro vlhkomilné druhy ptáků z řad bahňáků - bekasiny, chřástaly a snad do budoucna i jeřáby,“ vysvětlil Bohumil Fišer z AOPK ČR. Vedle toho státní podnik v posledních letech vybudoval pětici větších vodních nádrží v lesní krajině. V rámci projektu Life Adapt Brdy, který získal podporu v rámci environmentálního programu EU Life, finišují lesníci studii pramenných oblastí na územích Brd ve správě VLS.

„V příštím roce spustíme revitalizaci jednoho ze studií vybraného prameniště. Pro revitalizaci byla vybrána pramenná oblast Voložného potoka Pod vrchem Praha,“ informoval David

Tůně v Brdech

V roce 2018 brdští lesníci VLS v rámci režimových opatření pro Agenturu ochrany přírody a krajiny ČR vyhloubili první čtyři tůně na Hrachovišti na lesní správě Jince, o rok později vznikly tři na Padrtských pláních a tři na lesní správě Strašice. V roce 2020 pak vyrostla čtveřice vodních ploch na Jineckých Baštinách, dvě na Pource na Nepomuku a osm opět na Padrtích. V roce 2021 k nim přibylo čtrnáct tůní na lesních správách Obecnice a Mirošov, a v roce 2022 vznikly další v lesích na Jinecku. Všechny pomáhají zadržet vodu a podporují nejen místní obojživelníky. Program, který ročně přijde na nižší statisíce korun, je realizován za podpory dotačního programu Ministerstva životního prostředí - Péče o přírodu a krajinu na základě zadání AOPK ČR.

Studánka Pod stromem.

Foto: Vojenské lesy a statky

Novotný, ředitel divize VLS Hořovice, která brdskou lokalitu spravuje. Podle něj byla tato oblast vybrána záměrně i proto, že zde v dřívějších letech došlo k technickým úpravám pro snížení hladiny spodní vody a vodní režim pak v roce 2020 nepříznivě ovlivnilo také odlesnění lokality v důsledku kůrovcové kalamity. „Výsledkem realizace by mělo být obnovené prameniště po vzoru šumavského projektu Life for Mires. V konečném důsledku by mělo dojít ke zpomalení odtoku vody z Brd a její plynulejší distribuci v průběhu suchých období,“ dodal ředitel brdských lesníků VLS.

JAK ZADRŽET VODU V BRDECH

Na území CHKO Brdy jsou zadány nové dvě studie, zacílené na další možnosti opětovného zadržení vody v krajině. Zaměřil se na místa, která byla dlouhodobě odvodňována. První z nich se zabývá plochami, které nadměrně utužil pohyb lesní techniky během kůrovcové kalamity. „Na kůrovcových holinách vznikla síť ztuhlých těžebních linek, které při dešti fungují

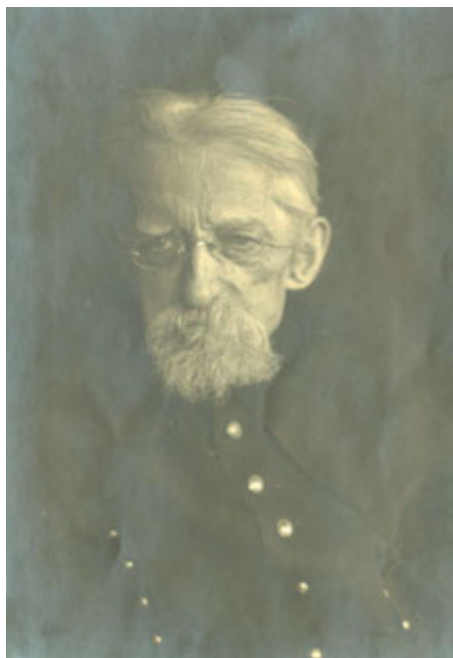
jako říční koryta. Spadlé srážky jimi velmi rychle odtékají z holiny pryč. Studie má za cíl navrhnout co nejjednodušší opatření, která na těchto místech znovu načechrají půdu a formou drobných louží a tůňků zpomalí odtok vody. Tím vodě umožníme vsáknout se tam, kde napršela,“ uvedl Bohumil Fišer. Druhá studie se zaměří na bývalé vojenské cvičiště na Předních Bahnech a Vlčí potok. Tam byly v minulosti provedeny úpravy, které toto území odvodňují. Studie vytipuje místa, jejichž úpravou bude možné nejlépe zpomalit odtok vody. Vzniknout by tu měly mokřadní biotopy, tůňky i nádržky s kolísající vodní hladinou. V plánu je také úprava narovnaného a zahloubeného koryta Vlčího potoka. Na vhodných úsecích by se voda měla vrátit do mělčích a zvlněných koryta historického.

■ Jan Sotona
Vojenské lesy a statky

Příběhy z Březového vrchu I.: Hormistr Hanns Sudtner

Již několik let připravuje autorský kolektiv (Jan Fára, Petr Pastyrik a Věra Smolová) vydání březohorského místopisu v rámci řady Fontes sborníku Podbrdsko. Zároveň probíhá několikaletá diskuse k nové podobě březohorského náměstí J. A. Alise, a tak se oba projekty prolínají. Součástí knihy bude úvodní studie k březohorským dějinám, jejímž hlavním cílem není podrobný a již mnohokrát zpracovaný popis místního dolování, ale přiblížení březohorské každodennosti především v prvních třech staletích novověké existence Březových Hor, zhruba od roku 1525.

František Brummeisen, foto z 27. února 1932.
Zdroj (2×): SOA v Praze – SOKA Příbram

Kromě dokumentů z příbramského okresního archivu a z Národního archivu v Praze k tvorbě této studie slouží také opisy tzv. bergbuchů – horních knih, které byly pořízeny nejprve pro archiv Ministerstva veřejných prací v Praze a jejichž kopie se z archivu Rudných dolů naštěstí dostala do Archivu Diamo. Originál jejich nejstaršího svazku od svátku Nejsvětější Trojice, tj. 16. června 1527 se nyní nachází v Národním archivu v Praze a je uložen ve fondu Vrchní horní úřad Příbram.

Autorem opisů je pozapomenutý zdejší rodák František Brummeisen (*9. listopadu 1856 Příbram; †7. 4. 1932 Příbram), syn Františka Brummeisena, tehdy c. k. klizovníka (Bratgefüller), zřejmě plníče pece, a Marie rozené Suntingerové z Döllachu u Großkirchheimu v rakouských Korutanech, proto se naučil výborně německy. Zajímavé je, že ho nekřtil kaplan, ale sám děkan Prokop Ondrák, a že mu za kmotru šla Marie Lillová z Lilienbachu, manželka c. k. guberniálního rady Aloise Lilla z Lilienbachu.

PÁD ZE ČTYŘICETIMETROVÉHO KOMÍNA

František Brummeisen mladší byl velmi talentovaný a navštěvoval příbramskou reálnou školu (předchůdkyni pozdějšího reálného gymnázia). Dne 3. září 1868 spadl ze čtyřice-

timetrového komína Prokopského dolu a utrpěl vážný úraz páteře, s jehož následky se potýkal celý život – měl „hrb“. Příbramskou reálnou školu úspěšně absolvoval a chystal se na studia do Prahy, jenže jeho otec – již jako naddůlní – v listopadu 1870 předčasně zemřel na plicní tuberkulózu, a jeho syn se o sebe musel postarat sám. V letech 1871–1873 se vyučil zámečnickem a pak vstoupil do služeb horního závodu. V říjnu 1875 byl jmenován horním kancelářským při strojnictví a stavitelství na Březových Horách. Dne 2. prosince 1889 byl přeložen do archivu báňského ředitelství. Roku 1912 mu byl udělen titul horního kontrolora a 1. června 1913 odešel do výslužby. S manželkou Josefou a dětmi Olgou a Odonem bydlel v Příbrami čp. 208/III.

V letech 1883–1889 byl knihovníkem Čtenářského spolku na Březových Horách, roku 1889 revizorem tamního spolku Strojník, v letech 1895–1904 pokladníkem Národní jednoty pošumavské v Příbrami, roku 1899 jednatelem Okrašlovacího spolku, v letech 1901–1905 pokladníkem Včelařské jednoty. Přispíval svými články do příbramského týdeníku Horymír a do dalších regionálních periodik.

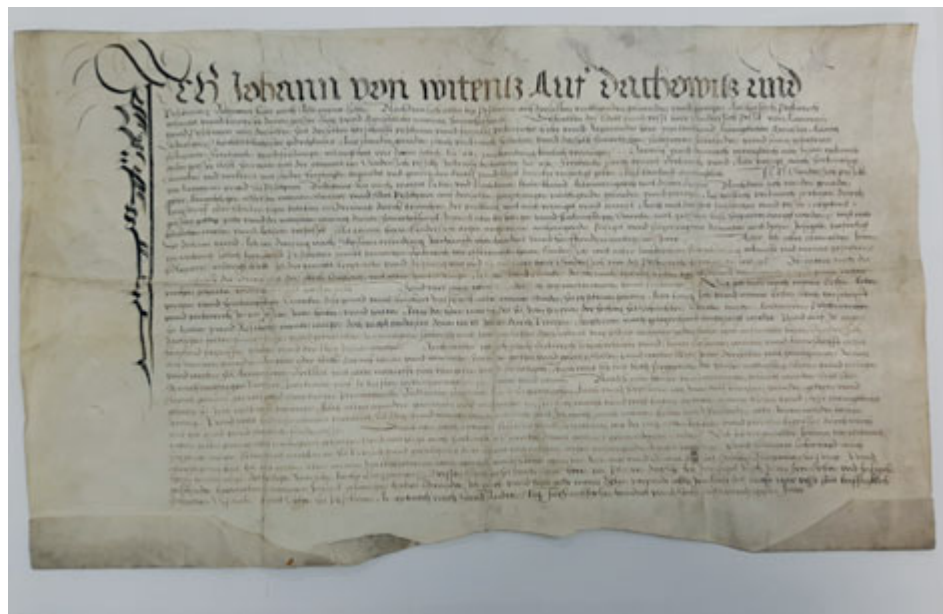
Ve výslužbě se věnoval nejprve studiu exotických jazyků, dopisoval si s misionáři v Africe a Austrálii. Součástí jeho knihovny byla i sbírka slabikářů. Před první světovou válkou vedl korespondenci i s profesorem Tomášem Garrigue Masarykem a „umožnil tak za války mnoho ve styku s vedoucími odboje.“

PŘEPISY NA STROJI OLIVER

Ve dvacátých letech 20. století v různých archivech vyhledával a přepisoval „na psacím stroji Oliver“ do svých bergbuchů stovky obtížně čitelných a těžko srozumitelných dokumentů, psaných raně novověkou němčinou. Pro ministerský archiv přepsal jen dokumenty k hornictví a hutnictví, pro něž byly horní knihy primárně určeny. Do dochovaného exempláře pro Příbram však zařadil i trhové smlouvy a další právní ujednání březohorských obyvatel, které byly do bergbuchů zapisovány na prázdná a nevyužitá místa a jež jsou pro historii a místopis Březových Hor mimořádně cenným pramenem, protože dochovaná trhová kniha březohorských nemovitostí začíná až roku 1656.

Díky Brummeisenovi se nám otevírá pohled do života lidí na příbramských horách a tedy i na Březovém vrchu. Všechny příběhy se do studie nevejdou, a tak budou ty zajímavější popsány na stránkách Kahanu.

Obnovené hornické práce na zdejších horách pochopitelně probíhaly již před rokem 1525, aby si byl zástavní držitel Příbrami Jindřich Pešík z Komárova jist, že má smysl zahájit dolování a tavení stříbrnosné rudy i oficiálně. To potvrzuje i nález z roku 1835 v bývalé fundrubě (nálezně jámě) Veselého rytířstva, k níž patřila nejbližší hořejší míra na visuté Vojtěšské žíle, pozdější Kovářský důl v hořejší části dnešního náměstí J. A. Alise, kde nyní stojí kostel sv. Vojtěcha. V Kovářské šachtě byl v ploché hloubce 27 ½ látra, tj. 55 m (kutnohorské látra

Privilegium Jana Trčky z Vítce, 1526

Máte staré fotografie do knihy?

Příbramský archiv shání staré fotografie březohorských domů a ulic, třeba i z rodinných alb s lidmi, pro chystanou knihu o Březových Horách, která vyjde v letošním roce. Čím starší fotografie, tím lepší. Snímky naskenujeme, nebo prosíme o zaslání kvalitního skenu (v rozlišení 300 dpi) na e-mail vera.smolova@soapraha.cz.

= 3 a 3/8 českého lokte = 2,0004 m) nalezen pod stolou Josefa a Marie letopočet 1523, vyřezaný do důlní výztuhy (Firstenstempel).

Dne 8. srpna 1525 tedy Jindřich Pešík nechal na příbramském hradě v přítomnosti nejvyššího purkrabího Zdenka Lva z Rožmitálu a Blatné, Fridricha Bechyně z Lažan a dalších dvou šlechticů sepsat listinu, kterou udělil nadějným horám okolo Příbrami svobody, práva a Jáchymovský horní řád. Přímo o Březovém vrchu se v listině nemluví, příbramským hormistrem byl toho roku Paul Zweifelalder.

Napřesrok nastaly zmatky. Jindřich Pešík nedodržel své závazky a neodvážel stříbro do kutnohorské královské mincovny, a tak pan Lev povolal do Příbrami Jana Trčku z Vitence. Ten byl jeho hejtmanem na Horách Matky Boží. Hned dostal do zástavy Jindřichovu polovinu městečka Příbram s hradem a hořejším rybníkem na Oboře a s doly. Jan Trčka potvrdil 5. prosince 1526 Pešíkovu listinu a slíbil, že až se hory povznesou, daruje horníkům na svých pozemcích jimi vybrané a dostatečně prostorné místo a dřevo pro stavbu domů a vybudování nového svobodného horního města.

Horní úředníci, ale i dělníci v šachtách bydleli zatím v Příbrami. Někteří si tam i zakoupili domek a založili rodinu. Nový příbramský hormistr Hanns Sudtner tam nepochybně bydlel také, ale žádnou koupěnou nemovitost si do příbramských městských knih zapsat nedal.

Jak napovídá jeho jméno, nejspíš pocházel z německého prostředí. V dolování se vyznal, když si ho Jan Trčka vybral jako hormistra. Hned také zavedl německou horní knihu, do které s ním zapisoval horní písař Mathias Behm. Za Sudtnerova hormistrování daroval král Ferdinand I. příbramskému knapšaftu - bratrstvu - stříbrné pečetidlo, kterým byla dodatečně zpečetěna už tři roky používaná horní kniha a které je uloženo v příbramském okresním archivu. Na jeho ploše se nachází kromě letopočtu 1530 dole obdélníková tabulka s nápisem Der Knapschaft zvm Przi Bram. V hořejší části je umístěn štít se dvěma kladivky, který drží dva proti sobě stojící horníci ozbrojení mečem a držíci v pravé ruce perlič. Držadlo pečetidla je z obou stran zdobeno třemi tepanými pětilistými růžemi, dvěma menšími s vypouklými lístky na krajích držadla a jednou větší s vydutými lístky uprostřed. K držadlu je připojen stříbrný řetízek s očkem.

PEČETIDLO STARÉ PŮL TISÍCILETÍ

Na prvním listu roku 1527 založené a v současnosti ztracené horní knihy bylo toto pečetidlo otištěno a u toho nechal hormistr Sudtner napsat: „Tato Pečket Na Střzibrze Rita a Střzibrnegma řzetízkama Jest Od Wele (Slawný

Pamiet) Czišaržské, Pána Pana Ferdinanda I. Krále Českého etc. etc. Společnosti Knappšaftu Horního, Wrchu Březowého nad Przi Bramy, v Lethu Pannie 1530, jakž na ní Samo ukazuje.“ Představa, že se ho tento muž před téměř 500 lety dotýkal, je fascinující.

O Sudtnerově rodině se nedochovaly žádné zprávy. V úřadu hormistra setrval do roku 1534, takže byl nepochybně schopný. Pak se stal těžařem - důlním podnikatelem. V roce 1535 si propůjčil dvě hořejší a třetí míru za Zlatým křížem (nejspíš při šáru Mariánské žily s Vojtěšskou) a druhou a třetí míru za Veselým rytířstvem, v dalších dvou letech si nepropůjčil nic a v roce 1538 si propůjčil například „osmou a devátou míru nad štolovou fundgrubou a na žile na čtvrté a páté míře a dvě hořejší a třetí míru za touto fundgrubou“. V letech 1539-1544 se na jeho jméno žádná propůjčka neuvádí, ale mohl být členem některého kverkšaftu - těžařstva.

Trvale obydlená osada byla na Březovém vrchu založena před rokem 1559 nebo tohoto léta, kdy horní závod dvacítce horníků vyměřil a propůjčil místo pro dvůr.

Nakonec se na Březovém vrchu usadil společně s dalšími osmnácti horníky. Trvale obydlená osada, slíbená roku 1526, byla na Březovém vrchu založena před rokem 1559 nebo tohoto léta, kdy každému z nich bergwerk (horní závod) vyměřil a propůjčil místo pro dvůr, tj. domek a hospodářské zázemí s políčkem a zahradou, dlouhé 50 loktů a široké 25 loktů (český loket = 59,76 cm, pozemek tedy měřil 29,88 × 14,94 m = 450 m²). Sudtnerův domek stál poblíž dnešního kostela sv. Prokopa, při pohledu od jeho hlavních dveří jižním směrem. V roce 1566 domek změnil majitele, bývalý hormistr zřejmě zemřel.

Dvacátý dům stál na Březovém vrchu už dříve a s velkým pozemkem a studnou byl propůjčen hornímu přísežnému a měřiči Hansovi Möckelovi. Nemovitosti na Březových Horách totiž tehdy byly pouze propůjčovány pod podmínkou, že pokud je budou těžaři potřebovat k dolování, musí je jejich držitelé vrátit. Domky byly tehdy roubené, a tak se daly rozebrat a přenést. Na povýšení osady na královské horní město si Březové Hory musely od vydání listiny Jana Trčky z Vitence počkat 370 let.

■ **Věra Smolová**
SOA v Praze - SOKA Příbram

KALENDÁRIUM

2. února 1834

Narodil se příbramský starosta, voskař a mladočeský poslanec Blažej Mixa.

5. února 1894

Svatou Horu navštívil kardinál František de Paula hrabě Schönborn, aby vykonal pobožnost. Téhož dne si prohlédl konvikt. Následující den odsloužil mši u hlavního oltáře na Svaté Hoře a odjel zpět do Prahy.

8. února 1614

Císař Matyáš vydal příbramským konšelům listinu, kterou potvrdil privilegium císaře Rudolfa II. a všechny starší výsady římských císařů a českých králů udělených městu Příbram.

9. února 1924

Spolek Československá ochrana matek a dětí ukončila vyživovací mléčnou akci pro děti nezaměstnaných, která probíhala od 16. ledna. Celkem 400 malých dětí a školáků dostávalo denně čtvrt litru mléka a žemli.

10. února 1884

Nabylo platnosti nařízení ministerstva obchodu, které upravilo úřední hodiny poštovních úřadů o nedělích. Pošty měly úřadovat maximálně polovinu doby stanovené pro všední den. Přijímání poštovních zásilek se dělo pouze dopoledne a výjimečně jednu hodinu odpoledne. Poštovní úřad v Příbrami měl úřední hodiny vymezeny na 9.-12. hodinu dopoledne a 17.-18. hodinu odpoledne.

12. února 1904

V dole Anna zahynul důlní tesař. Při vysekávání dřevní podpory byl zavalen skalnou. Mrtvola zabitého tesaře byla uložena do březohorské márnice.

21. února 1914

Na 31. obzoru Vojtěšského dolu byl při odstřelu skály zraněn horník. Vrátil se předčasně ke svému dílu a odstřelený kus skály mu přerazil nohu. Po poskytnutí první pomoci byl převezen do příbramské okresní nemocnice.

22. února 1934

Pro nezaměstnané a jejich děti se v městském sirotčinci vařila a rozdělovala polévka. K 22. únoru se náklady na vaření a nákup chleba vyšplhaly na částku 8765 Kč. Pro nedostatek prostředků na uhrazení nákladů muselo být vydávání polévky pro nezaměstnané na konci února ukončeno.

25. února 1954

Odehrál se poslední zápas ledního hokeje na Hořejší Oboře. Od ledna 1955 se hrálo na nově vybudovaném kluzišti se stříkaným ledem v lokalitě Na Cihelně (u viaduktu železniční tratě č. 200 nad třídou Osvobození).

■ **Tereza Pruchová**
Státní oblastní archiv v Praze - Státní okresní archiv Příbram

Jaké investice jsou potřeba

Hlavní téma tohoto Kahanu se zabývá investičními záměry Příbrami pro tento rok. Je nasnadě, že v rubrice Názory se k tomuto tématu mohou vyjádřit zastupitelské kluby. Položili jsme jim shodnou otázku: Jaké investice podle vás město potřebuje realizovat v krátkodobém, střednědobém i dlouhodobém výhledu a proč? Publikujeme odpovědi klubů, které na otázku zareagovaly, a to v abecedním pořadí od A k Z.

ANO 2011

Letos tomu bude deset let, po které je hnutí ANO ve vedení města. Obzvláště druhá „pětiletka“ se nese v duchu velkých investic. Za zmínku stojí např. nový domov seniorů, rekonstrukce Prokopské ulice, vybudování kanalizace v osadě Lazec a mnoho dalšího včetně rekonstrukcí ve školách a školkách, výměny veřejného osvětlení, budování sportovní infrastruktury, opravy komunikací. Obrovský objem peněz šel do vodo hospodářského majetku, který se nám daří postupně dávat do přijatelného stavu. Investovalo se i do volného času a kultury - nové hlediště divadla, opravený estrádní sál nebo třeba krásný park u Čekalíkovského rybníka.

Investice plánujeme v různých horizontech. Mezi ty velké a z hlediska času dlouhodobé patří pochopitelně čistírna odpadních vod a aquapark. Čistírna má pro město naprosto zásadní význam. Je proto dobře, že se ocitáme ve finální fázi příprav na vyhlášení tendru na zhotovitele. Infrastrukturní investice obecně považujeme za nejdůležitější ze všech. Co se týká vody a kanalizace, leží před námi úkol v podobě vybudování kanalizace v Kozičíně a dokončení projektu Čistá Litavka. Významné projekty chystáme i v rámci revitalizace tzv. brownfieldů, kterými jsou například objekt bývalé mazutky nebo budova bývalého soudu či dům, kde sídlily Městské lesy Příbram. Pracujeme např. i na dílčím zkapacitnění základních škol - zde jde o nástavbu v rámci ZŠ Březové Hory.

Jsou tu i projekty s krátkým až střednědobým horizontem realizace. Jde o postupné revitalizování jednotlivých oblastí - vnitrobloků. Tak, jako se to podařilo v minulém období v ulici Gen. Kholla, bude se letos pokračovat ulicí Jana

Drdy. K oblasti vždy přistupujeme celistvě, aby se naráz vyřešily všechny lokální problémy a nedostatky. Do kategorie střednědobých projektů patří třeba i mosty a lávky, které jsou postupně vyměňovány za nové. Jen letos budou vyměněny minimálně tři - Flusárna, Čekalíkovský rybník a Ryneček. Jsou tu pak i projekty s krátkou dobou k realizaci, třeba už letos bude úplně nové dopravní hřiště nebo nové toalety na Malé scéně v divadle.

Do toho všeho jsou tu opravy, které se řeší stále a takřka jic za pochodu. Například už na jaře začneme s pravidelnými opravami těch nejvíce rozbitých chodníků a silnic po městě. Na to bude v následujícím roce navazovat další etapa obnovy pěších cest v rámci celého města. Samozřejmostí jsou opravy městských budov a jejich modernizace - zmiňme bezpečnostní systémy a požární signalizaci v domech s pečovatelskou službou.

Město je veliký živoucí organismus, jehož fungování nelze vždy a za všech okolností dostat do škatulek, krabiček a tabulek. Investice a rozvoj plánujeme dopředu, ale zároveň jsme připraveni utkat se s nečekanými výzvami.

SPJENCÍ - TOP 09, STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ, POLITICKÉ HNUTÍ HLAS, SOS PŘÍBRAM A NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI

Problematika investic (a velkých oprav) je otázkou peněz a manažerských schopností. A také otázkou politickou, protože různí lidé, různé strany, mohou vidět priority někde jinde - není jenom jeden objektivně správný pohled.

Investice jsou dlouhodobou záležitostí, zvláště je-li investorem město, které musí dodavatele investice vysoutěžít. Smysl má hovořit jen o investicích v několikaleté perspektivě, neboť

to, co se postaví letos či příští rok, již muselo být připraveno v minulosti. Současné vedení radnice udělalo proti tomu minulému jednu velkou změnu - začalo plánovat. V plánu investic najdeme položky, které nemůže nikdo zpochybnout: rekonstrukce bazénu, rekonstrukce čistírny odpadních vod (ČOV), rekonstrukce mostů. Najdeme tam ale i položky, které až příliš zavánějí politickou vůlí bez ohledu na potřeby města, jeho finanční a organizační možnosti. Spojencům vadí, že vedení města odkládá rekonstrukci náměstí Komenského, protahuje rekonstrukci náměstí J. A. Alise, že nechce dostatečně investovat do obnovy chřadnoucího vodo hospodářského majetku. Vadí nám také neprovázanost plánů kolem rekonstrukce bazénu, která se stává smutným pomníkem jak minulého, tak současného vedení.

Pochválili jsme snahu plánovat. Plánování ale musí mít svoji kvalitu, jinak nesplní svůj účel. V prosinci zastupitelstvo projednávalo plán investic navržený radou města. Rekonstrukce ČOV - jedna ze dvou nejzásadnějších potřebných investic - v něm je rozvržena do dvou časově naprosto odtržených etap (mezi etapami je několikaletá mezer). Ta druhá etapa má plánovanou hodnotu 500 milionů korun. Po zasedání zastupitelstva se konalo jednání s projektanty rekonstrukce ČOV. Na něm jsme se dozvěděli, že rekonstrukce ČOV musí probíhat jako jedna plynulá akce, bez časové mezery. Tato skutečnost ale má dopad do stamilionových výdajů v letech 2026 a dalších, která plánována nebyla. Tím se ale zcela znehodnocuje plán investic i střednědobý rozpočtový výhled. Vedení města tuto skutečnost nevědělo, když nám předkládalo rozpočtový výhled ke schválení?

SVOBODA A PŘÍMÁ DEMOKRACIE (SPD)

Jako prvotní investice v krátkodobém výhledu (řádově týdnů či měsíců) by se měla uskutečnit v provozování vodo hospodářského majetku, který jsme si jako město vzali zpět, na základě ukončení koncesního řízení na provozovatele vodo hospodářského majetku. Pro všechny obyvatele města Příbram je samozřejmě lepší, když si město bude vodu spravovat samo. Předpokládaná hodnota koncese byla 1,68 miliardy korun bez DPH. Město se musí chovat jako řádný hospodář a co nejvíce šetřit městskou pokladnu.

Další střednědobou investicí musí být navýšení kapacity čistírny odpadních vod (ČOV) a její inovace, bez které se město nemůže dále rozvíjet. Aktuálně je ČOV na pokraji své kapacity. Do pěti let by měla být ČOV plně zprovozněna a zároveň díky moderním technologiím téměř energeticky soběstačná. A tím, že se zároveň může využít odpad z ČOV do budoucí bioplynové stanice, bude tato bioplynka zároveň výdělečná a zisk z ní může částečně pokrýt úvěr,

Jeden z projektů, který byl vloni dokončen, představuje kompletní revitalizace lokality Čekalíkovský rybník.

Foto: Stanislav D. Břeň

kterým se bude tento projekt (ČOV s bioplynkou) financovat. Díky tomu by bylo možné na novou (vysokokapacitní) ČOV připojit i nové firmy, které by tak mohly zajistit další pracovní místa, a zaměstnávat tak příbramské obyvatele.

Krátkodobou investicí zejména za účelem bezpečnosti občanů by pak mělo být opravení všech lávek a mostů, které jsou ve špatném stavu.

Plavecký bazén - už je třeba začít stavět. Tato otázka je zde již osm let. Příbramští obyvatele si nový plavecký bazén zaslouží.

Do střednědobého výhledu bychom rádi řadili kanalizaci Kozičín. Zde by se v tomto směru jednalo o kanalizaci jako takovou, vodovod, k tomu veřejné osvětlení a obnova povrchů v obci. Určitě by se měla v blízké době uskutečnit II. etapa obnovy v ulici Na Leštíně, kde už je vyhotovena projektová dokumentace, měly by se opravit povrchy, vytvořit nová parkovací stání, opravit vodohospodářské sítě a položit kontejnery. Další nutná investice je do rozšíření stávající jídelny na ZŠ Březové Hory a vytvoření pěti nových tříd nad šatnami ve 2. patře.

Dále pro efektivnější manipulaci MHD v Orlově zajistit zpevnění ploch a jejich odvodnění.

Po kompletním dokončení projektu ČOV včetně nové kanalizace by mělo město z dlouhodobého hlediska začít uvažovat o výstavbě nových bytů pro mladé rodiny, tzv. startovací byty, protože město pomalu vymírá a mladí lidé se stěhují z města. Nabídka nemovitostí je malá anebo příliš drahá. Děti do šesti let máme v Příbrami pouze 1886 a seniorů nad 70 let máme 5432 (stav podle evidence obyvatel k říjnu 2023). Když zde budou vystavěny nové menší „startovací“ byty, začne se zároveň zvyšovat populace, což bude pro město velkým přínosem.

sem. Avšak mějme na paměti, že bez nové ČOV toto všechno není možné.

ŠANCE PRO PŘÍBRAM

Abychom mohli tuto otázku zodpovědět, musíme si definovat pojem investice. Zjednodušeně řečeno, investicí je využití finančních prostředků s cílem jejich zhodnocení v budoucnosti. V případě obce, resp. našeho města budeme muset tuto definici lehce upravit, doplnit - my za investice považujeme kroky, které zvýší kvalitu života a poptávku tak, aby se do Příbrami chtěli lidé stěhovat a žít tu. Jde nám tedy nejen o uchování a zvýšení hodnoty finančních prostředků, ale hlavně jejich proměnu v činnosti, službu a zázemí, které nás posunou směrem k městu, kde bude chtít žít každý.

Časové rozlišení investic může být jeden z úhlů pohledu, pro nás je však důležitější vidět investice z více perspektiv - tedy zda jde o investici (ne)zbytnou či infrastrukturní. Pokud máme vyřešeny všechny nezbytné a infrastrukturní projekty, otvírá se prostor pro takové, které jsou zbytné a - řekněme - nadstavbové.

Úplný základ při tvorbě plánu investic tvoří analýza současného stavu, potenciálu a rizik. Díky ní vznikne jasná představa, kam město směřovat. Opravdu se tu nebudeme o roku či dvou, ani o jednom volebním období, ale o výhledu na 10, 20 či 50 let. Pojďme nyní ke konkrétním odpovědím na položenou otázku.

Za nezbytné a infrastrukturní považujeme tyto dlouhodobé investiční záměry - zkapacitnění čistírnou odpadních vod, výstavbu bytů, zkvalitnění školství včetně rozšíření o nové základní a střední školy (a ideálně alespoň jednu školu vysokou), vytvoření lepších podmínek pro nové investory a podnikatele či aktualizaci územního plánu.

Mezi důležitými investicemi, které zvýší poptávku po našem městě, vidíme novou knihovnu jako místo setkávání, zázemí pro mladé lidi či vzdělávací centrum, atletický stadion a novou sportovní halu jako prostor určený nejen pro sport. Vylepšit je třeba parkování v místech, kde je to dnes velmi složité. Do mozaiky pak zapadá i snaha o zvýšení turistické atraktivnosti, čemuž by měla pomoci blízkost zajímavých cílů.

Naprosto zásadní je neinvestovat jen do věcí hmotných. Život města vytvářejí lidé, nikoliv věci či hmota. Proto musíme vkládat prostředky do spolků, komunitního života, do setkávání lidí. Ale ne řízeného z jednoho místa, nýbrž takového, které vychází z potřeby setkat se s lidmi, s nimiž je nám dobře.

Z naznačeného je patrné, že důležitost a pojem investice vnímáme zcela odlišně než současné vedení města, které investice nevidí jako možnost zhodnocení prostředků, ale pouze z účetního hlediska, podle finanční hodnoty. Co je však horší, v Příbrami se realizují akce přesně v opačném pořadí - ty nejméně důležité a nadstavbové se dělají jako první. Jsou totiž vidět a je to jednodušší. Již nyní sledujeme, že vlivem tohoto povrchního přístupu se Příbram dostala do stavu infrastrukturní podinvestovanosti. Pouze razantní změny uvažování a hospodaření mohou vyvést naše město na správnou cestu.

■ Rubriku připravil:
Stanislav D. Břeň

Příbram se rozhodla „provozovat vodu“ sama. A to je dobře

Obyvatelé Příbrami dostali pod stromeček nečekaný dárek. V pondělí 18. prosince 2023 zrušili zastupitelé probíhající výběrové řízení na provozovatele vodohospodářské soustavy a rozhodli se jít cestou vlastnického provozování. Přičemž nikdo z přítomných členů zastupitelstva nebyl proti.

Prosincové rozhodnutí zastupitelstva je úctyhodný čin, který by neměl projít bez povšimnutí. Je vcelku jasné, že dosavadní socializace nákladů a kapitalizace zisků nebyla a není ku prospěchu města ani jeho občanů. Ale v politice platí, že to, co je výhodné pro občany, nemusí být nutně jednoduché prosadit. Vezměme si např. současný stav ceny energií. V médiích lze najít vyjádření odborníků nebo byznysmenů, kteří uvádějí, že vyrábíme elektrickou energii ve vlastních zdrojích za nákladovou cenu od 15 (uhlí) do 25 (jádro) haléřů za kilowatthodinu, ale do domácností nám proudí za cenu okolo čtyř korun (bez distribučních poplatků), tedy za cenu minimálně patnáctinásobnou.

Ale zpět k vodě. S vodou nebyl cenový rozdíl tak velký, ale na cenách vody, odvodů zisků

do zahraničí a ztráty možnosti čerpat velké dotace přicházela Příbram o neuvěřitelný balík peněz. Současná radnice však za tím udělala rozhodnou tečku. Na Příbram teď čekají velké výzvy. Během roku musí převzít provozovatelkou „živnost“, zařídí personální záležitosti, převzít technologie i finanční toky. A především odolat tlakům koncernů, aby se nám „oknem nevrátily zpět“. Tyto tlaky bývají velmi nepříjemné a odolají jim jen ti silní.

Dále čeká na nové vodohospodáře práce na zásadním rozšíření odběratelů pitné vody o Dobříš a Mníšek pod Brdy. Příjemné na tom je především to, že provozně nijak zásadně nevzrostou náklady. Předpokládám, že město využije navýšení zisků raději k investování do vlastní vodárenské infrastruktury, která to velmi potřebuje, než do snížení ceny vodného.

Jak vidíte, jen rozhodnout o tom, že něco chci dělat lépe, nestačí. Je s tím samozřejmě spojena spousta práce. Což je zvláště v dnešní době hodno respektu.

Zastupitelé si zaslouží díky za důležité rozhodnutí a věřím, že i nám ostatním tím ukázali cestu, jak se postavit na vlastní nohy. Že není třeba bát se práce, pokud je ku prospěchu celku. Musíme si uvědomit, že toto je naše země a my jsme v ní pány. Budme si toho nejen vědomi, ale přistupujme k věcem veřejným s maximální odpovědností.

■ František Sentenský
občan města Příbram

Město pronajme

- prostor o celkové výměře 150,56 m² v budově č. p. 129, ul. Školní v Příbrami VIII, která je součástí pozemku p. č. 4239/24 v k. ú. Příbram;
- místnost o výměře 22 m² ve 2. nadzemním podlaží budovy č. p. 1, nám. T. G. Masaryka, v Příbrami I, která je součástí pozemku parc. č. 599/1 v k. ú. Příbram;
- místnost o celkové výměře 53,33 m² v 1. nadzemním podlaží v levé části budovy č. p. 400 v ul. Legionářů v Příbrami VII. Budova je součástí pozemku p. č. st. 1306 v k. ú. Březové Hory;
- prostor o celkové výměře asi 76 m² budovy č. p. 537, ulice Bratří Čapků v Příbrami VII, která je součástí pozemku p. č. st. 1165 v k. ú. Březové Hory;
- prostor o celkové výměře 34,50 m² ve 2. nadzemním podlaží vpravo v budově bez č. p./č. e., která je součástí pozemku parc. č. st. 573/2 v k. ú. Březové Hory a nachází se ve 2. pavilonu v levé části areálu v Příbrami VII, Žežická ul. č. p. 193;

- prostor o celkové výměře 20,93 m² v 1. podzemním podlaží budovy č. p. 163, ul. Dlouhá v Příbrami III, která je součástí pozemku p. č. 440, vše v k. ú. Příbram;
 - prostor o celkové výměře 341,40 m² v budově č. p. 48 v Příbrami VIII, která je součástí pozemku p. č. 4239/10, zastavěná plocha a nádvoří, to vše v k. ú. Příbram;
 - vývěsní skříňku, umístěnou v Riegrově ulici v Příbrami I, na pozemku p. č. 648/19 v k. ú. Příbram.
- Více informací je na úřední desce (elektronicky: edeska.pribram.eu/eDeska)

Příbram dále nabízí ke krátkodobému nájmu:

- jednací sál, nám. T. G. Masaryka 121, Příbram.
 - jednací místnost ve 2. nadzemním podlaží vlevo ve 2. pavilonu v levé části areálu v Příbrami VII, Žežická 193.
- Bližší informace poskytnete Jana Vašková (Odbor správy majetku) na e-mailu jana.vaskova@pribram.eu či telefonu 318 402 521.

Vzpomínaly jsme

Na lednovém setkání spolku Tvoříme spolu jsme se věnovaly retro vzpomínkám, které nám připomněly staré časy a přinesly do našeho společenství společně kus domova. Vznikla malá výstava s úžasnými retro artefakty, od skládacích papírových jesliček přes panenky, staré budíky, ruční mlýnek na kávu, vyšívanou zástěrku a členku k slavnostním příležitostem, žinýlkovou šálu po prababičce až po originální skleničku s vyraženým emblémem císaře Franze Josefa.

Každá z nás se podělila o své vzpomínky na dětství, na časy, kdy jsme nosily tepláky a punčocháče hladce obrace, u kterých se vyťahovala kolena, kdy jsme pomáhaly rodičům a život na vesnici, kde některá děvčata bydlela, nebyl vždy snadný. Jedna z nás musela už ve 12 letech umět podojit krávu a uvařit, protože její maminka byla nemocná. Jiná se musela naučit dělat povřísla a pomáhat při stavění panáků na poli.

Naše vzpomínky zalétly také na to, co jsme jako děti měly rády, např. mejdlíčka, eskyma, šumáky, fialky, žvýkačky byly vzácností. Jak jsme musely poslouchat rodiče, být do setmění doma, jak pan učitel byl pan Někdo. Neměly jsme televizi, tablety, mobily, notebooky. Skákaly jsme panáky, přes gumu, pikaly jsme kuličky, na klepadle na koberce jsme nacvičovaly „veletoče“. Vzpomínaly jsme také na Vánoce, kdy každá rodina podle počtu dětí dostala od ROH kolekci, ze které čokoládové figurky ze stromečku zmizely nejdříve. Když jsme byly větší, hledaly jsme po skříních dárky, užívaly vánoční rohlíčky a jiné vánoční pečivo.

Zároveň jsme se zamyslely, jaká byla pozdější doba, i když se nás děti skoro jako by netýkala. Uvědomovaly jsme si, jak těžké bylo vyčnívat z davu. Nemohlo se cestovat, lidé nemohli pracovat ve svém oboru. Nosilo se většinou stejné, nebo podobné oblečení. Později jsme si samy šily věci podle západního časopisu Burda, protože v obchodě nebyl žádný výběr. Všichni museli chodit do práce, jinak hrozil pobyt ve vězení. Člověk nemohl říkat, co by chtěl. Jinak se mluvilo doma, a jinak ve škole. Zkrátka, kdose snažil vybočovat, toho čekal pobyt ve vězení. Také lidem, kteří chodili do kostela, byla věnována zvláštní pozornost StB. Na ulicích bylo bezpečnější a nebyli na nich zbránci bezdomovci. Naše maminky stály fronty nejen na maso, ale i na banány, toaletní papír... Pomeranče jsme viděly jen o Vánocích.

Možná je naše vzpomínání trochu sentimentální, a tak se omlouvám mladším čtenářům, kteří to nepamatují. Ti budou vzpomínat na své facebooky, iPhony, playstationy apod. Ale vzpomínky nám zůstanou. Pod „ochranou“ Církve československé husitské v Příbrami, kde se retro setkání konalo, jsme odcházely s pocitem štěstí, že jsme to všechno mohly prožít, ale hlavně s tím, že jsme vděčné za dar života v míru a bezpečí, v dostatku a ve svobodě. Uvědomujeme si, že je to Boží dar a milost a myslíme na ty, kteří procházejí těžkými časy a jsou nuceni čelit válce a násilí.

■ Irena Muzikářová
spolek Tvoříme spolu

POMŮCKY RYED, PIUS, NICHE, KRICHT, ENEMA	VÁNEK	DOMÁCKY OLGA	KONČĚTINY	OSMÁN	◆	ZKR. VĚDA A TECHNIKA MLÁDEŽE	PODLAHOVÁ KRYTINA	VTIŠTĚNÁ STOPA	RÍMSKÝCH 1099	◆	PRIMÁT	2 DÍL TAJENKY	OSOBNÍ ZÁJMENO	KŘÍK	
OBYVATEL STINADEL					VLOMENÍ						OBEC U PRAHY				
HAJDY					ČEJČÍ VOLÁNÍ HYKAVEC						CITO-SLOVCE PODIVU RUSKY TENTO				
1. DÍL TAJENKY											RÍMSKÝ 54 NAŠ OPERNÍ DIRIGENT				
◆	KUPA	ANGL. ANO STŘEDO-MOŘSKÝ JEHLIČNAN				ZN. OSMIA ZVĚT-ŠOVACI SKLA			POHÁD-KOVA BYTOST ZKR. REZNA OCEL				CIZÍ ŽENSKÉ JMÉNO	STRANIK	
OZNAČENÍ VLAKU SUPER-CITY			SLONÍ ZUB PAPEŽSKÉ JMÉNO				MALE KOLEČKO NIC HERCE RODENA								
PULS				INDIÁNSKÁ ZBRAN VÝDYT (HŮVOR.)				OPUHLÁ V ZÁMEZI							
OBDIV (KNÍŽNĚ)					PŘED- LOŽKA PÁDOVÁ OTAZKA				POSILUJÍCÍ LEKY	ČESKÝ ARCHI- TEKT KLYSTYR					
4. DÍL TAJENKY											UŽIVÁNÍ DROG	SPZ NITRY SOUHLAS			
◆	VELKÝ PTAČÍ ZOBÁK	OVOCNÁ ZAHRADA CVIČNÁ SKLADBA				RYPÁK DIVOČÁKA	DOMÁCKY ANTONIN MILENEC							ÚŠCHOVNA PLODIN	BĚZEC
PŘED- LOŽKA			KOPRA (ZAST) ŠATY (SLOVEN- SKÝ)					AKVARIJNÍ RYBA							
MUŽSKÉ JMÉNO (26.4.)				OPIČÍ	INIC MONTANDA CAS (MEZIN. ZKR.)			DŮVOZ BEÁTA (DOMÁCKY)							
3. DÍL TAJENKY												NÁZEV HLASKY L PLANETKA			
UCHAZEČ						NĚM. NOVÝ					PLATIDLO INDIE				
NADTO														ČESKÝ ZPĚVÁK	

Vážený čtenáři, přinášíme vám pranostiku na únor. Tajenka ze zpravodaje 1/2024: Masopust na slunci, pomlázka u kamen. Knihu vyhrává Ivona Sobotková. Kniha je připravena v redakci k vyzvednutí.

Vyluštěnou tajenku můžete poslat e-mailem na adresu: kahan@pribram.eu. Čtenář/ka, jehož/jejíž správně vyluštěná tajenka bude doručena jako desátá v pořadí, od nás dostane pěknou knihu.

NÁMĚSTÍ T. G. MASARYKA 121

12. 2. 16.00 Zasedání ZM Příbram

OBŘADNÍ SÍŇ

20. 2. 11.00 Pietní shromáždění k uctění památky obětí 2. světové války u příležitosti výročí poprav 16 občanů Příbramska v Brandenburku u Berlína

DIVADLO A. DVOŘÁKA – VELKÁ SCÉNA

1. 2. 19.00 Past na myši
3. 2. 16.00 Nebezpečné vztahy
5. 2. 19.00 Fantastická žena
6. 2. 19.00 Přišel na večeři
12. 2. 19.00 Limonádový Joe
13. 2. 19.00 Jistě, pane ministře
15. 2. 19.00 Lháři
22. 2. 19.00 Válka s mlouky
23. 2. 19.00 Válka s mlouky
25. 2. 15.00 Dobrodružství hastrmana Tatrmána
27. 2. 19.00 Jak jsem vyhrál válku
28. 2. 10.00 Válka s mlouky
28. 2. 19.00 Můj vzor, Božský Karel
29. 2. 19.00 Jentl

DIVADLO A. DVOŘÁKA – MALÁ SCÉNA

8. 2. 19.00 Splašené nůžky
9. 2. 19.00 Chvála bláznovství
14. 2. 19.00 Figaro
16. 2. 19.00 Velký návrat šansonu – Alena Antalová a Alex Anders

DIVADLO A. DVOŘÁKA – FOYER

11. 2. 17.30 Romantický koncert při svíčkách
24. 2. 14.00 Prohlídka divadla

DIVADLO A. DVOŘÁKA – D-KLUB

14. 2. 19.00 Kavárna U Nulté hodiny s Pavlem Šporclem
21. 2. 19.00 Uganda a Tanzanie – ráj zvířat
26. 2. 19.00 Koncert dvou kapel – Hrst, Ver Terra

DIVADLO A. DVOŘÁKA – ESTRÁDNÍ SÁL

2. 2. 19.00 Maturitní ples Gymnázia pod Svatou Horou
9. 2. 19.00 Maturitní ples Gymnázia Příbram
10. 2. 19.00 Maturitní ples SOU Dubno
16. 2. 20.00 Rybářský ples
23. 2. 19.00 Maturitní ples Gymnázia Příbram
24. 2. 19.00 Maturitní ples OA a VOŠ Příbram

DIVADLO A. DVOŘÁKA – KINO

1. 2. 19.00 Argylle: Tajný agent
2. 2. 17.00 Nerozlučná dvojka
2. 2. 20.00 Jeden život
3. 2. 16.00 Nerozlučná dvojka
3. 2. 19.00 Aristokratka ve varu
4. 2. 16.00 Wonka
8. 2. 19.00 Franta mimozemšťan
9. 2. 17.00 Ptáci stěhováci
9. 2. 20.00 Pianista
10. 2. 16.00 Noemova archa
10. 2. 19.00 Franta mimozemšťan
11. 2. 16.00 Aristokratka ve varu

WALDORFSKÁ ŠKOLA

8. 2. 10.15; 12.15 Mord im Orientexpress – hraje 12. třída Waldorfschule Würzburg, hra je v němčině bez překladu

NOVÝ RYBNÍK – SEZAM BISTRO

10. 2. 11.00–18.00 Vepřové hody

HORNICKÉ MUZEUM

17. 2. 10.00 Hornický masopust

SVATÁ HORA

10. 2. 15.00 Malé filmové exercie
28. 2. 17.30 Příběhy ze svatohorských ambítů – 2. setkání s Věrou Smolovou

KNIHOVNA JANA DRDY

7. 2. 18.00 Nepijte z rozlitého. Představení nové básnické sbírky Vladimíra Stibora
14. 2. 17.00 Nejkrásnější místa Evropy. Cestovatelské promítání Marka Kováře
20. 2. 17.00 Dějiny umění: Světová secese. Přednáška Jany Froňkové
21. 2. 17.00 Ekvádor a Galapágy. Cestovatelská přednáška Petra Halady
22. 2. 8.30 Brain&Breakfast. Inspirativní snídaně v Křížáku
26. 2. 16.30 Setkání genealogů
27. 2. 8.30 a 10.00 BookStart: Pohádka z hor
27. 2. 17.00 Střední Amerikou s Deny & Carol. Holky cestovatelky vypravují

SOKOLOVNA PŘÍBRAM

3. 2. 8.00–16.00 Volansky fashion – prodejní akce
9. 2. Maturitní ples Waldorfské školy
17. 2. Šibřinky na téma „Na pouti“
18. 2. 15.00–18.00 Dětský karneval
24. 2. Podnikatelský ples

DŮM DĚTÍ A MLÁDEŽE

10. 2. 9.30–12.00 Deskohraní
24. 2. 9.30–12.00 Deskohraní
24. 2. 10.00–12.00 Šobotní cvičení pro radost

SENIOR POINT PŘÍBRAM

6. 2. Vycházka: Důl Hůrka – podél Litavky – Vysoká Pec, Drmlovka
7. 2. Vycházka: Březové Hory – Prokopský kostelík – Podlesí – Příbram
9. 2. Výlet do Prahy: Muzeum fantastických iluzí P. Kožíška
12. 2. Přednáška: Finanční gramotnost, hospodaření s penězi
13. 2. Turnaj v bowlingu
13. 2. Návštěva kina
16. 2. Výlet do Prahy
16. 2. Seniorská akademie s Městskou policií Příbram
20. 2. Turnaj v šipkách
20. 2. Výlet: Masopustní stodola v Bukové
21. 2. Právní poradna (nutná registrace)
21. 2. Promítání: Hrádek u Nechanic
21. 2. Posezení s tancem
26. 2. Informační schůzka
27. 2. Turnaj v bowlingu
29. 2. Turnaj v bowlingu (STP)

FIT SENIOR PŘÍBRAM

2. 2. 10.00 Taneční terapie
6. 2. 9.00 Klub Makovička
6. 2. 14.00 Setkání pletařek
7. 2. 15.00 Fotoklub s M. Janotou
7. 2. 18.00 Svépomocná skupina pro pečující o seniora
9. 2. 10.00 Zpívání s kytarou
14. 2. 10.00 Tvoření Macramé - panenka
14. 2. 16.00 Přednáška: funkčním dýcháním ke zdraví
14. 2. 17.30 Zahájení kurzu tai-chi
16. 2. 10.00 Taneční terapie
20. 2. 9.00 Klub Makovička
20. 2. 14.00 Setkání pletařek
21. 2. 15.00 Šachový kroužek
23. 2. 10.00 Zpívání s kytarou
25. 2. 16.00 Toulání Příbrami: Hotely, hospody a restaurace staré Příbrami (sraz nám. TGM)

28. 2. 14.00 Pánský klub – exkurze do Pivovaru Podlesí

KLUB ZDRAVÍ

14. 2. 17.30 Přednáška: Stárnout s úsměvem

JUNIOR KLUB

4. 2. Minidisco
9. 2. Arnošt Frauenberg – 50 na 50
16. 2. Jazz Faces + Imran Musa Zangi (koncert)
18. 2. Šipková Růženka
23. 2. The Black Hole + Uninvited (koncert)

PB BOWLING KLUB

17. 2. Soukromý pozemek + Zaseklý stroje (koncert)

ZS – LEDNÍ HOKEJ

3. 2. 17.00 HC Příbram – HC Letci Letňany
17. 2. 17.00 HC Příbram – Slovan Ústí nad Labem
21. 2. 18.30 HC Příbram – Piráti Chomutov
2. 3. 15.00 HC Příbram – HC Stadion Vrchlabí

SPORTOVNÍ HALA – VOLEJBAL

3. 2. Trox Příbram – VK Dukla Liberec
15. 2. Trox Příbram – VK Jihostraj Č. Budějovice

DNY OTEVŘENÝCH DVEŘÍ

SZŠ a VOŠZ Příbram 1. 2. 14.00–17.00

inzerce

K čemu slouží piktogramy pod články

Načtený text najdete k poslechu na kahan.pribram.eu.

Článek se objeví na Facebooku města, kde můžete o tématu diskutovat.

Redakční materiál je publikován na kahan.pribram.eu.

CHCETE BÝT INFORMOVÁNI O DĚNÍ VE MĚSTĚ? REGISTRUJTE SE DO INFOSERVISU MĚSTA PŘÍBRAM.

Registrace on-line na infoservis.pribram.eu

CKAŠA
Váš partner od roku 1996

s.r.o.
V Brance 83, 261 01 Příbram III; tel./fax 318637744; tel. 318639999

NABÍZÍME ZÁJEZDY
BUŠEM DO TREŇCIANSKÝCH TEPLIC
HOTEL SLOVAKIA****2024

Termíny:	11.5. - 18.5.	Cena: 15 490 Kč
	08.6. - 15.6.	15 490 Kč
	29.6. - 06.7.	15 490 Kč
	03.8. - 10.8.	15 490 Kč
	10.8. - 17.8.	15 490 Kč
	21.9. - 28.9.	15 490 Kč
	19.10. - 26.10.	14 990 Kč

Zahrnuje: dopravu, 6x plnou penzi, 6x ubytování v 1/2 pokojích, 18 procedur, vstupní lékařskou prohlídku, delegáta, pojištění CK
Nástupní místo: Příbram

KONTAKT: CK A.Ša s.r.o. Příbram, tel. 318 63 99 99 a 603 864 519
po-pá 8.00 – 16.00 hod. www.ckasa.cz

Autobusové zájezdy do Maďarska do středisek Sárvár a Zalakáros s odjezdem z Příbrami – info o termínech v CK

Bližší informace na www.ckasa.cz

GE Capital Bank
č.ú. 3630737684/0600

ICO 63802244
Zapsána v ŽR u OkZU Příbram

e-mail: ckasa@ckasa.cz
www.ckasa.cz

NOVÁ KOLEKCE JIŽ V PRODEJI

MEDICINE
EVERYDAY THERAPY
PRAŽSKÁ 29, PŘÍBRAM

Lingerie

Pražská 130, Příbram I

Zimní výprodej spodního prádla
sleva až 40 %

VV LITEX
Pražská ul. 148
Příbram II

tel. 737 132 152

